TÝDENÍK

politika

ROČNÍK I.
ČÍSLO 35 cena 3,70,-

ČTVRTEK 26.9. - 2.10. 1991

SOUKROMÝ LIST PRO POLITIKU A EKONOMIKU

Vítkovice v rukou Rotschildů

"S kým jednal ministr Dlouhý?"- pod tímto titulkem jsme Vás v č. 25 TP informovali o tom, že ministr Dlouhý se v Londýně sešel s vedoucími činiteli **finančního domu Rotschildů**. V následujícím komentáři jsem se podrobně zabýval intenzívní činností této židovské rodiny **v zednářských ložích.**

O čem ministr Dlouhý s Rotschildovými v Londýně asi jednal, je patrné z následující zprávy, kterou 11.9.1991 otisklo Rudé právo: "Lord Rotschild se zajímá o Vítkovice: OSTRAVA Tiskový tajemník s.p. Vítkovice Drahomír Blažej nás včera informoval, že 27. září 1991 navštíví jejich podnik lord Rotschild. Cílem jeho pracovní návštěvy má být údajně projednání nejvhodnějšího zapojení Rotschildova investičního trustu do privatizačního procesu ve Vítkovicích... Rotschildův zájem o hutní a strojírenský kolos, který dnes zaměstnává 34 tisíc lidí, není náhodný. Jeho předek, vídeňský bankéř Salomon Meier Rotschild, totiž v roce 1834 celé Vítkovické železárny koupil. O třicet let později pak přijal spolumajitele pana Guttmana. Jejich dědicové Vítkovice vlastnili až do osvobození v roce 1945. V březnu 1946 vznikl národní podnik a následně došlo k vyrovnání majetku mezi státem a dřívějšími majiteli."

Tato informace, nahánějící strach a hrůzu, zůstala samozřejmě nejen bez komentáře, ale i bez dalšího povšimnutí (obdobně viz. TP č.31:**"J.P. Morgan v Československu"**). Příklad Rotschildova zájmu o Vítkovice je jen dalším kamínkem do mozaiky **cílevědomě řízeného průniku spekulativního, všemocného a vševládajícího židovského kapitálu do Československa.**

Podívejme se proto nyní blíže na postavení rodiny Rotschildů ve finančnictví USA.

Židovské finančnictví v USA začalo Rotschildy. Rotschildové byli vrženi jako průbojníci židovské mezinárodní peněžní moci na americkou půdu a dějiny jejich skryté ruky v americkém finančnictví a diplomacii jsou obsáhlé. **USA položili základ Rotschildovu jmění válkami**. Prvních 20 miliónů dolarů, který Rotschild získal k volnému použití, tvořilo kupní peníze pro hessenská vojska, nucená bojovat proti americkým koloniím. Žádný z Rotschildů se však v USA neusadil. **Amschel** zůstal ve Frankfurtu, **Salomon** (ten, který v roce 1834 koupil Vítkovické železárny) odešel do Vídně, **Nathan Mayer** do Londýna, **Charles** do Neapole, **James** do Paříže. Rotschildové jsou skutečně vrchními vůdci světových financí a jejich dynastie je dále vedena vlastními potomky.

Prvním Rotschildovým židovským agentem v USA byl August Belmont. Přišel tam roku 1827 a při vypuknutí občanské války se stal předsedou demokratického národního výboru.

Moc Rotschildů dosáhla přílivem jiných bankéřských rodin takového zvětšení, že celek se už nedá označit jménem jedné rodiny, ale představuje rasovou mocnost. V tomto smyslu se mluví o mezinárodní židovské moci. Rotschild si získal v Evropě pověst válečného finančníka. Bylo rovněž ozřejmeno mnoho obchodů, s jejichž pomocí se finančně mocní stali skutečnými panovníky národů. **Avšak Rotschildova metoda spojování židovských bank zůstala zachována, protože se osvědčila**. Vztahy newyorských firem k Frankfurtu, Hamburku a k Drážďanům, jakož i k Londýnu a Paříži jsou poznatelné na štítech firem a tvoří jednotu. Válečné a mírové události pro ně znamenají pouze změny na světovém finančním trhu. (Vždyť např. I. světová válka byla několikrát odložena na žádost mezinárodních finančníků...) Tato mezinárodní spojení směřují nejen k ovládnutí čistého finančního trhu, ale i průmyslu spjatého s finančním oborem. Jako pravidlo platí: **Je-li dosaženo vlády, budou vytlačeny všechny nežidovské zájmy!**

Zpracoval: J. Tomáš

Antisemitismus

Nejen čeština, ale i řada jiných jazyků užívá pro označení protižidovských nálad termím **antisemitismus**. Je odvozen od slova Semité (podle jednoho ze synů patriarchy Noema - Sema) což je označení jazykově příbuzné skupiny národů afroasijské (semitsko - hamitské) jazykové rodiny v Přední Asii a severní Africe. **Židé v ní přitom tvoří jen velmi malou část - zhruba 10% (15 mil.). Zdaleka nejpočetnější skupinu Semitů představují Arabové (110 mil.),** dále Amharové (13,5 mil.), Berbeři (10 mil.), Tigrajové a Tigrejci (přes 3 mil.) aj. Ze starověkých národů sem navíc patřili m.j. Babyloňané, Asyřané, Adramejci, Foiničané, Sabejci, Akkaďané atd. Vydávat proto za jediné představitele Semitů Židy je nesprávné a označení protižidovských nálad za antisemitismus je už zcela neudržitelné. **Naopak odpovídajícím výrazem je antijudajismus.** Falešná konstrukce slova antisemitismus může někdy vést i ke komickým situacím. Za šestidenní izraelsko-arabské války v roce 1967 někteří povrchní novináři obviňovali z antisemitismu dokonce samotné Araby - tedy Semity!? Je to totéž, jako kdyby např. někdo napadal z antislovanství Srby, že nemají rádi Chorvaty a naopak.

-red-

(přetištěno z časopisu Trident)

Dnes v listě

- Ústava nebo prezidentské dekrety? (str. 2)
- Hegenbartovi je vše "jasné"... (str. 4-5)
- Kdo koho reprezentuje v KPVČ? (str. 6-7)
- O Podkarpatské Rusi (str. 10-11)

ÚSTAVA NEBO PREZIDENTSKÉ DEKRETY?

Když jsem v 22. čísle TP komentoval Hovory z Lán, ve kterých prezident Havel naprosto nečekaně a hlavně bezdůvodně jakoby náhodou a mimochodem nadhodil teoretickou možnost prodloužení volebního období poslanců federálního shromáždění (a tím i jeho prezidentského úřadu), dovolil jsem si vyjádřid odhad, že zlověstná nahrávka na smeč vyvolá odezvu diskusních i "diskusních" příspěvků na toto velice nebezpečné téma, jakým je zahrávání si se základním zákonem.

Zde je nutno trochu podrobněji vysvětlit, oč skutečně jde. **Nejvyšší zastupitelský orgán je volen na určité, pevně stanovené období, a mandát takto vzniklého orgánu nesmí být nikým zpochybňován mimo případ, že se svému poslání, to je službě vůli lidu, zcela evidentně zpronevěřuje. V takovém případě je opozice přímo povinna požadovat vypsání předčas-ných voleb, z nichž by vyšel nový zastupitelský sbor. To je v demokra-tických zemích ne snad běžná, ale přesto možná situace. Opačný případ, totiž prodloužení mandátu nad zákonem stanovenou lhůtu je vždy znakem nedemokratického systému, v případě prodloužení na "věčné časy" podstatným rysem diktatury bez ohledu na barvu nebo ideologii.**

Leccos nasvědčuje tomu, že neexistence základních demokratických mechanismů (mezi ně nepatří na prvním místě fakt osmdesáti politických stran) přivádí současnou chartisticko-komunistickou garnituru k pokusu, udržet si i za tuto cenu místo na výsluní moci a z ní plynoucích výhod. Že tito lidé zcela ignorují druhou stránku moci, totiž odpovědnost, o tom nás už přesvědčili víc než dostatečně.

Stačí sledovat projevy našich "státníků a politiků", abych musel neradostně konstatovat, že jsem se tehdy bohužel v odhadu jejich touhy po moci za každou cenu v hlavních rysech nemýlil. Držitelé moci téměř otevřeně podmiňují vypsání voleb v zákonném termínu přijetím nové ústavy a současně jedním dechem prohlašují, že nebude včas hotova. Na příklad za stranu (hnutí, klub, lobby?) OH prohlašuje soudruh Rychetský, že OH nepočítá s tím, že by ústava mohla být přijata ještě do voleb. Podtext prohlášení: Ústava bude "dokončena" v termínu, který pro nás z volebního hlediska bude nejpříhodnější.

Se svým vystoupením přichází pochopitelně i rudě zářící specialista na bolševickou legislativu soudruh Jíčínský, jehož osobní podíl na zakotvení vedoucí úlohy Strany v Ústavě z roku 1960 je sám o sobě jednou z důležitých překážek, brzdících přijetí nového, tentokrát snad už demokratického základního zákona. Vypočítává, proč je nemožné pomýšlet na vypsání parlamentních voleb před přijetím nové ústavy, nevypočítává svůj podíl na tom, že ústava není ani po téměř dvou letech od změny režimu připravena k schválení parlamentem. Dokonce jde tak daleko, že naznačuje kvadraturu kruhu. Nový parlament prý nemůže vzejít z voleb, konaných podle staré nevyhovující (najednou) ústavy; současný parlament není vhodný k přijetí "demokratické" ústavy.

A ty občánku, čekej s otevřenou pusou, až co ti mocní nadělí, a svobodně čerpej svoje nezadatelné právo jim vděčně děkovat za to, že tě považují za nesvéprávného pitomce, dobrého právě tak jen na vhození příslušného volebního lístku do označené urny - na to přeci už musíš být za těch uplynulých čtyřicet let zvyklý. Doba, kdy nynější mocní potřebovali tvůj hlas na náměstích a ulicích skončila, a ty se rychle zase vrať tam, kde je tvoje místo. Do davu anonymních, bezejmenných tvůrců hodnot, jejichž rozdělování a užívání je vyhraženo pouze vyvoleným.

Máme volbu ze dvou alternativ. První z nich je možnost že se mlčky smíříme s tím, že nás k zářným zítřkům povedou i nadále lidé, kteří: "...měli v nějaké fázi svého života co do činění s KSČ...", jak se o soudruzích Rychetském, Pithartovi, Dienstbierovi a jiných vyjádřil velmi šetrně zakládající člen Občanského fóra Petr Kučera a dodal na adresu osmašedesátníků stejně prostoduše, jako arogantně, že jejich mocenské postavení je: "...závěrečnou politickou satisfakcí za jejich ne vždy vydařený politický život". To už je opravdu vrchol!

Je tu ovšem ještě další varianta, podle mého názoru dokonce nejpravděpodobnější, protože asi nejlépe odpovídá záměrům hradního mocenského centra: **úmyslným oddalováním přijetí nových ústav se mohou pokusit dosáhnout zpochybnění vhodnosti řádného termínu voleb, vystupňovat situaci až do ústavní krize a v rozhodném okamžiku otevřeně převzít moc formou vlády prezidenstkými dekrety**, podobně jako to praktikoval demokracii "oddaný" dr. Beneš v poválečném období. Že se tím současně "vyřeší" nemožnost dalšího setrvání V. Havla v prezidentském úřadě, netřeba dodávat.

Druhá možnost z těch, které máme, je obtížnější. Vyžaduje samostatný občanský postoj a přijetí spoluodpovědnosti za osud naší vlasti. Znamená umět rozpoznat, kdo svým dosavadním celým životem, postojem a prací (a ne jen slovním prohlášením na schůzi nebo popřípadě fešáckým devizovým kriminálem) skutečně bojoval proti komunistické totalitě, za svobodu a důstojnost jedince a národa.

Takových lidí ani u nás není nazbyt, ale jsou - a před námi je povinnost, umět je rozeznat od falešných vlastenců, demagogů a sebejistých křiklounů. Nepromarněme pro chvilkovou pohodlnost, lenivý nezájem nebo dokonce strach, možnost rozhodnout o budoucí cestě celé společnosti a státu.

J. Voříšek

Lhali vždycky, mají to v krvi

Důkazů o tom, že komunisté národu vždycky lhali, je v naší novodobé historii bezpočet. Po té, co se rozhodli odhodit marxisticko-leninský kabát s čepicí, pokračují v zaběhnuté linii pod standartou OF a ostatních sametových stran. Jednou ze lží ověřitelných pro každého, je **vývoj současné ceny benzínu.**

V kampani za přechod socialismem pokřivených cen na světové relace jsme očekávali, že bydlení, potraviny, obuv a.j. půjdou cenově nahoru, zatímco elektronika, průmyslové zboží a hlavně benzín budou mít sestupnou tendenci. Přiblížili bychom se tak tolik proklamované Evropě. Soudruzi (toho času již pánové) však tyto věci viděli jinak. Přišel červenec 1990 a občana k smrti vyděsily titulky v novinách. **"Ani kapka benzínu"** (Občanský deník, 16.7. 1990), **"Benzínová panika"** (Svobodné slovo, 16.7.). **Sovětský svaz drasticky omezil dodávky, my budeme muset platit třikrát více než dosud a Bulhaři již nedostávají do rafinérie Neftochim ani kapku.** To bylo obsahem článku Svobodného slova ze 17.7. 1990. V té době bylo ve světě dostatek ropy za 13 - 14 dolarů za barel (Lidové noviny, 19.7.90). Ještě si dobře pamatujeme, jak ředitel Chemických závodů Litvínov oznámil, **že stát tehdy kupoval benzín za 2,50 Kčs. To ostatní do 8 Kčs v dané době představovaly daně a distribuce.** K důvodům zdražení údajně přispělo i zpoždění na výstavbě Hydrokraku. Podle ministra Dlouhého již v září měla proudit ropa z ropovodu Adria (HN, 18.7.90). Takže abychom to shrnuli, soudruzi, pánové: **Oficiálním důvodem prvního zdražení byl nedostatek ropy ze SSSR a nemožnost dopravit náhradní zdroje z Rijeky do Bratislavy. V této době však byla ropa ve světě levnější než kdykoli předtím.** Varováním ale měla být slova člověka a totálně bezohledného cynika ministra Klause, jehož činnost přivádí oba naše národy do zjevné ekonomické zkázy, na tiskové konferenci: **"Situaci s benzínem vyřešíme tehdy, až budou naše ceny a kursy takové, že se obyvatelům jihočeských a jihomoravských vesnic vyplatí dojet si pro benzín k první rakouské pumpě".** (Pamatujeme, že právě on pozvedl oficiální kurs na úroveň vekslácké).

Pak přišel říjen 1990. Opakuje se to samé. Soudruh Dlouhý naříká nad nadále krácenými dodávkami ze SSSR, dementi této zprávy vzápětí přicházejí opět od ředitele CHZ Litvínov a ze strany odborářů chemického průmyslu (LD, 6.10.90). "Specialisté" ve vládě navíc předpověděli enormně vysokou cenu suroviny v důsledku krize v Perské zálivu (HN, 17.10.90). Tehdy stál jeden barel ropy 41 USD. Ropovod Adria se i nadále oživoval. Už 29.11. 1990 přinesly však Hospodářské noviny zprávu, **že ropa Brant klesla na 35,15; Dubai na 28,75; Ural na 34 USD za barel.** Následující vývoj dokládá tabulka v textu (HN, 19.6.91). Dlouhodobý sestup cen je z ní zcela zřetelný. Patnáctého srpna 1991 se **ropa Brant prodávala za 19,41; Dubai za 16,30 a 4.9.1991 pak Brent za 20,55 a Dubai za 17,25 USD za barel.** Na vývoj ceny negativně nezapůsobila ani poslední politická situace v SSSR. Ministr ropného průmyslu Sovětského svazu Lev Čurilov prohlásil, **že SSSR splní své letošní zahraniční závazky bezezbytku.**

A stojí za to si připomenout jarní zprávy o přebytcích benzínu. Podle dobráckých ministrů jsme si křečkovali zásoby do centrálních rezerv. To by se ještě dalo akceptovat. Potom však přišla další sametová perlička - **benzín se vyváží.** A opět manévr soudruha Dlouhého - **pokles cen může být momentální a my vyčkáme.** Člověk se nestačí divit. Abychom dostali ještě úplnější obraz skutečného stavu věcí, je třeba zdůraznit fakt, **že pouze 10 % dovážené ropy se používá na výrobu autobenzínu.** Tímto drastickým zdražením chtěli vládní činitelé, jak sami několikrát prohlásili, snížit podíl ropy určené na výrobu autobenzínu o 3 - 5 % z celkového dováženého množství. O takovýchto kalkulacích jste však na Václavském náměstí nemluvili.

Abychom udělali všem těmto matoucím nesmyslům konec - dnes je každému jasné, **že ropy je dostatek, Hydrokrak podle slov ředitele Benziny dr. J. Hrdého pracuje, dodávky ropy ze Sovětského svazu jsou nepřerušené, navíc další ropa k nám proudí ropovodem Adria (Svob. sl. v den "převratu" v SSSR 20.8.91 - dr. J. Hrdý), ropa je levnější než kdy v minulosti.** Podtrženo: Lhali jste nám vždycky, lžete a okrádáte naše národy, ať si namalujete firmu jakoukoli.

V tomto světle se nám snaží parta kamarádů ministrů Klause a Dlouhého vnutit báchorku o spolupráci pana Miroslava Dolejšího s StB. Vážení spoluobčané, jste ochotni uvěřit této lži? Já ne! Naopak se skláním před utrpením autora Analýzy, která musel prožít během osmnáctiletého vězení, m.j. díky mnohým dnešním vyvoleným, v koncentračních táborech 50. let a ve věznicích let 70. **Vážím si jeho dnešního občanského postoje při hledání pravdy.** Jsem mu vděčný za to, že mi podal - na rozdíl od oficiálních míst - logické vysvětlení otázek, *proč jsme se doposud nedozvěděli, kdo nechal zmasakrovat studenty na Národní třídě, proč se to na Hradě stále hemží bývalými komunisty, proč musela být válka v Perském zálivu, proč rádoby humanističtí politici přešli bez komentáře ohořelá těla bagdádských dětí a proč na druhé straně nevidí, že Izrael už léta ignoruje přes čtyři stovky rezolucí Rady bezpečnosti, proč došlo k občanské válce v Jugoslávii, proč během nedávného "převratu" v SSSR B. Jelcin mohl telefonovat na všechny strany, zatímco zlí a opilí pučisté seděli na chodníku před ruským parlamentem a nenašli odvahu projít vrátnicí, proč naši politici s takovou vehemencí naustále a cílevědomě rozdmýchávají původně klidnou národnostní atmosféru, proč bude v dubnu 1994 uveden do provozu pouze český ropovod z Německa, proč je cílevědomě ničeno zemědělství, proč naši turisté obléhají v cizině kašny s pitnou vodou, zatímco jejich západní kolegové u nás žijí v podmínkách blízících se Marxově vizi komunismu, proč je úmyslně zbídačováno obyvatelstvo, proč se musí člověk bát večer vyjít do ulic, jak je možné, že ve státě, kde po koupi druhého auta byl člověk předmětem vyšetřování kriminálky, si bez problému sotva zletilí mladíci houfně kupují v aukcích objekty za 30, 50, 70 miliónů korun, proč dochází k masové nezaměstnanosti bez vhodného rekvalifikačního programu, proč většina našich podniků je vmanévrována do patové situace, která vede pouze k jedinému - ke krachu.*

Toto vše a ještě mnoho dalšího předpověděl autor Analýzy už v lednu 1990. Dnes se její obsah, bohužel, jež z části stal skutečností a naplňuje se dále. Lidé začínají být zhnuseni, nikoli však autorem Analýzy...

Václav Čermák

Poznámka redakce: Věcný, konkrétními čísly podložený komentář V. Čermáka se pokusíme doplnit informacemi ze zákulisí. Skutečné důvody zdražení benzínu (ale i ostatního zboží) byly v podstatě dva:

1. Ministr hospodářství Dlouhý zdefraudoval ze státní pokladny asi 11 miliard korun a tudíž bylo nutné tuto ztrátu nahradit (tehdejší informace o omezení dodávek ropy ze SSSR byly pouhým manévrem pro veřejnost, přirozeně ze tichého souhlasu sovětské strany).

2. Ministr financí Klaus nechal natisknout a vzápětí pustil do oběhu asi 250 miliard korun ve snaze docílit v krátké době co nejvyššího procenta inflace. Když však Klaus vstoupil do užšího jednání s Mezinárodním měnovým fondem, postavila se tato spekulativní a zločinná organizace proti výstřelku Klause (nikoli ze solidních důvodů, ale proto, že se nejednalo o její peníze) a oněch 250 miliard bylo nutné stáhnout z oběhu, resp. zlikvidovat - m.j. právě prostřednictvím drastického zdražení benzínu.

J. Tomáš

HEGENBARTOVI JE VŠE "JASNÉ"... ODVOLAL ŽALOBU PROTI M. DOLEJŠÍMU

O nestydaté soudní frašce R. Hegenbart - M. Dolejší jsme vás na stránkách našeho listu informovali pravidelně - včetně politického pozadí a samostatného průběhu onoho skandálního soudního procesu.

Minulý týden se nám dostala do rukou fotokopie dopisu (ze dne 22.7. 1991) Rudolfa Hegenbarta, v němž žádá svého právního zástupce, JUDr. Ladislava Vacka, aby vzal žalobu na pana Miroslava Dolejšího zpět.

S obsahem dopisu vás nyní seznámíme:

"Vážený pane doktore,

Lidové noviny ze dne 18.7. 1991 publikovaly informaci, že pan Dolejší byl spolupracovníkem StB, na základě čehož byl vyloučen z Konfederace politických vězňů. V témže listě dne 19.7. 1991 byl zveřejněn dopis předsedy KSČM Jiřího Svobody panu Dolejšímu, v němž mu nabízí zastání a pomoc a plnou podporu. Domnívám se, že tak byly odkryty zdroje, které motivovaly napsání statě "Senzační odhalení pozadí událostí 17. listopadu", a tak současně pominuly důvody k setrvání na žalobě na ochranu osobnosti.

Pojednání, které bylo zveřejněno ve Středočeském Expresu jsem považoval m.j. za prostředek k destabilizaci vývoje naší společnosti k demokracii, pokus o kompromitaci politické a státní reprezentace. Mně pak, v rozporu se skutečností, byla v popsané aktivitě přidělena tajuplná role s cílem být středem pozornosti široké veřejnosti s krajně negativními důsledky.

Pohovor u Obvodního soudu dne 17.12. 1990 mně tuto domněnku potvrdil. Současně naznačil, že pan Dolejší není jediným autorem traktátu nazvaném "Senzační odhalení...". Zůstalo otázkou, kdo byl skutečným autorem a v čí zájmu byl tento článek otištěn. Pan Dolejší uvedl, že podkladem byly magnetofonové záznamy z výpovědí důstojníků StB. Výslovně prohlásí, že jiný materiál k dispozici nemá. Při pohovoru byl přítomen též "důvěrník" pana Dolejšího, kterého soud napomínal pro nepřípustné zásahy do jednání, zejména když pan Dolejší byl ochoten připustit nepodloženost tvrzení ve vztahu k pplk. Bečvářovi. Přítomnost jeho důvěrníka působila neklamným dojmem, že pan Dolejší je pod "dohledem". Zveřejněním důvodů jeho vyloučení z Konfederace politických vězňů, jakož i zveřejněním dopisu předsedy KSČM Jiřího Svobody dávají najevo, jakoby ono "Senzační odhalení..." bylo inspirováno hnutím, které má blízko k některým bývalým strukturám StB a nutno připustit i k metodám, které jsou pro slušné lidi nepřijatelné. Před soudním jednáním i po jeho ukončení jsme se o tom oba přesvědčili. Ač šlo o občanskoprávní spor na ochranu osobnosti, byl osobně přítomen dr. Sládek se svými přívrženci. Na chodbě vytvářeli nesnesitelnou situaci, nebezpečně nám vyhrožovali, ostudně nadávali s výkřiky, že patříme "do plynu". Vás dokonce někdo z davu zranil, za což se omlouvám. Příčinou invektiv a urážek na Vaši adresu bylo moje domáhání se ochrany osobnosti.

Po všem, co je nyní známo, soudím, že pominuly důvody setrvání na žalobě. Pokračování soudního procesu by bylo vytvářením příležitostí, pláštíku pro konfrontaci těchto sil s politickou a státní reprezentací nebo justičními orgány. Tomu bych rád předešel.

Prosím proto, aby jste ze zhora uvedených důvodů vzal žalobu z 21.1. 1991 zpět. Současně Vás prosím, abyste poděkoval Obvodnímu soudu pro Prahu 9 za vynaloženou námahu a úsilí v předmětné záležitosti.

Vážený pane doktore, vyjadřuji Vám upřímné poděkování za odvahu převzít můj případ na ochranu osobnosti proti odpůrci panu Miroslavu Dolejšímu. Omlouvám se za nepříjemné chvíle, které jste se mnou absolvoval. Přeji Vám pevné zdraví a mnoho úspěchů.

S pozdravem
Rudolf Hegenbart v.r.
Čikháj č. 23
591 02 Žďár na Sázavou II

Stanovisko redakce TP:

Vážený pane Hegenbarte,

jak vidno, drzost a sebejistota Vašeho počínání nezná mezí. Namísto toho, aby jste jeko bývalý vysoký nomenklaturní kádr zločinecké, fašistické organizace chodil kanály, cynicky plivete na člověka, který "zásluhou" Vaší mateřské rodné strany strávil takřka jednu třetinu života v komunistických koncentrácích.

Pominu-li Vaší vrozenou morální zanedbanost, bolševickou aroganci a hulváctví a smířím-li se momentálně se smutnou a tragickou skutečností, **že spolu s ostatními soukmenovci ještě nemáte želízka na rukou (v tom pro Vás lepším případě)**, dopustil jste se v dopise dr. Ladislavu Vackovi několika faktických omylů.

1. Údajnou spolupráci s StB vysvětlil pan Dolejší v rozhovoru pro Týdeník Politika (č.28 - zasílám v příloze) dostatečně a jak z obsahu dopisů adresovaných M. Dolejšímu bývalými mukly, tak z častých osobních setkání s ním **nemám ani jeden sebemenší důvod o jeho vysvětlení pochybovat.** Další podrobnosti naleznete v onom již zmiňovaném rozhovoru.

2. Vyloučení pana M. Dolejšího bylo pouhým manipulačním tahem proreživjního vedení KPVČ na čele s pány Pernickým, Struskou a spol., **tahem, jenž měl v očích zmatené veřejnosti zdiskreditovat autora Analýzy. Mohu Vás ubezpečit, že se to nepodařilo.** Jak se bezprostředně po té snadno prokázalo, **ono vyloučení odporovalo stanovám KPVČ a je tedy neplatné.**

3. Ať už je pozadí dopisu předsedy KSČM Jiřího Svobody (originál jsem osobně četl) zaslaného M. Dolejšímu jakékoli (tzn. buď záměrně **načasované** v souvislosti s "odhalením" spolupráce M. Dolejšího s StB nebo **ryze spontánní** bez dalšího plánovaného využití; dopis byl M. Dolejšímu doručen asi 3 týdny - 1 měsíc před oním "odhalením"), jeden - a to rozhodující fakt je neoddiskutovatelný: **pan Dolejší byl pouhým adresátem.**

4. Ochota pana Dolejšího (o níž se v dopise zmiňujete) připustit nepodloženost jeho tvrzení o Vašem vztahu k pplk. Bečvářovi, je hrubým zkreslením skutečnosti a Vaším účelovým výkladem; jinými slov - **jedná se o Váš výmysl.**

5. Dále uvádíte, že přítomnost důvěrníka M. Dolejšího na onom pohovoru ze dne 17.12. 1991 na Vás působila neklamným dojmem, že pan Dolejší je pod "dohledem". To máte jistě pravdu, propastný rozdíl mezi námi dvěma je však v nahlížení na podstatu onoho dohledu. **Jestli Vám až dosud není známo, M. Dolejší je totiž pod dohledem Vaší rodné strany - včetně dnešní doby - celý dosavadní život...**

6. Nemíním v těchto souvislostech podrobněji rozebírat nynější činnost dr. M. Sládka, ale vzhledem k tomu, že jste, pane Hegenbarte, využil jeho přítomnosti na soudním pojednávání proti M. Dolejšímu, mnou učiněný závěr je totožný s případem dopisu předsedy KSČM - **pan Dolejší dr. Sládka nepozval, stejně jako si neobjednal onen dopis.**

7. Píšete, že na chodbě byla vytvářena nesnesitelná atmosféra, "nebezpečeně NÁM vyhrožovali (tzn. Hegenbartovi a dr. Vackovi - pozn. J.T.), ostudně nadávali s výkřiky, že patříme do plynu. Vás (tzn. dr. Vacka, poz. J.T.) dokonce někdo z davu zranil..."

Protože jsem byl očitým svědkem (a samozřejmě nikoli sám), dovolte mi k tomu několik stručných poznámek:

- Nevím, proč výtky adresované Vaší osobě na oné chodbě schováváte za svého obhájce a uvádíte, že NÁM vhrožovali, **když dr. Vacek zůstal přítomnými mukly zcela nepovšimnut.**
- **Pan Sládek se svými přívrženci na chodbě nebyl (a tudíž tam ani nemohl vytvářet nesnesitelnou atmosféru), ale na skončení jednání čekal před budovou Obvodního soudu.**

■ **Výraz, že patříte do plynu vyřčen nebyl!** Pokud si pletete ústavní soud s plynovou komorou, je mi líto, ale zároveň oceňuji Váš smysl pro spravedlnost a realitu.

■ **Je nehoráznou lží**, tvrdíte-li, že Vašeho obhájce někdo z davu zranil.

8. Jako červená niť prolíná celým Vaším dopisem konstatování, že pan Dolejší není jediným autorem Analýzy. Já zase tvrdím - vycházeje při tom z jeho nesmírných znalostí a z vynikajícího logického uvažování, **že onu Analýzu by na tak profesionální úrov-ni nebyl nikdo jiný schopen napsat.**

Vezmu-li v úvahu Vaší minulost, jste, pane Hegenbarte, tím posledním, kdo má morální právo domáhat se ochrany osobnosti. V žádném případě s Vámi nechci polemizovat (tudíž nestojím ani o Vaši odpověď), **protože Vy a Vám podobní byste už konečně a jednou provždy měli v první fázi skončit před ústavním nebo vojenským soudem. A z té druhé fáze nechť Vám už nyní naskakuje husí kůže.**

S pozdravem

Josef Tomáš
šéfredaktor Týdeníku Politika
Lechovice č. 90
671 63 - okres Znojmo
Praha 17.9. 1991

P.S.: Pane Hegenbarte, Vaše vulgární invektivy vůči M. Dolejšímu v účelově opozičním deníku ŠPIGL (v časopise iniciovaném a podporovaném StB) nemíním nikterak komentovat. Snad jen připomenu, že je to plně v souladu s tím, co jsme pod titulkem "Hanebná hra Špíglu" otiskli v TP č.15.

Rodinné stříbro pana ministra

O panu ministru Vrbovi a jeho velice aktivní činnosti při rozprodeji národního majetku (on sám tomu velice decentně říká "umožnění kapitálového vstupu zahraničních zájemců") jsme již v TP stručně referovali. **Bylo to v souvislosti s informací, že naše vláda nabízí na mezi národní aukci pěknou řádku našich nejmenovaných podniků se stejnou neosobní lehkostí, s jakou se draží sbírka mincí po podivínovi, který zemřel bez dědiců.** Úvodem snad bych měl ještě připomenout, že se tento čin uskutečnil ještě před termínem zahájení tzv. velké privatizace, jak jej sami naši sametokrati určili.

Nyní pan ministr Vrba poskytl Rudému právu rozhovor, nazvaný "rodinné stříbro se neprodává". Tento titul, který je současně asi tím jediným, s čím se v celém interview může normální a jen na svou kapsu nemyslící občan tohoto státu ztotožnit, mně vyvolává celou řadu znepokojivých otázek. **Kdo je to ten pan ministr Vrba, jakou má vůbec minulost a kvalifikaci a hlavně, čím že se to tak významně zasloužil o stát, že si osobuje právo nabízet podniky (které jsou mimo jakoukoliv pochybnost vlastnictvím národa) na cizích trzích tak, jako by byly jeho soukromým majetkem, navíc nabízené za zcela neznámých podmínek, které podle Škodovky jako modelu k výprodeji národního majetku nebudou zcela určitě pro náš stát výhodné. Kdo a co vlastně jsou to ty anonymní odvětvové a rezortní komise, které rozhodují o pořadí výprodeje, a především, kdo jim k takovému trestuhodnému jednání dal mandát?** Jestliže pan ministr v rozhovoru uvedl, že politické rozhodnutí zda privatizovat či ne již bylo učiněno národními parlamenty, pak je na nich, aby sledovaly, přezkoumávaly a zvažovaly, zda tento drzý výprodej před očima bezmocné nebo nechápají-cí veřejnosti je ona forma oživení našeho hospodářství formou privatiza-ce, jakou při svém přijetí zákona měly na mysli. **V opačném případě padne odpovědnost za zašantročování našich podniků (a to nejen odpověd-nost politická) především na ně!**

Každý poslanec je povinnen hájit především zájmy svých voličů, jak mu přikazuje nejen běžný mravní imperativ, ale i jeho poslanecký slib. Pochybuji o tom, že by byli voliči zmocněni k tomu, aby je dostali do ponižující role špatně placených námezdních poskoků cizího spekulativního kapitálu v zájmu dalšího nárůstu bankovních kont vyvolených sametokratů. Něco takového je myslitelné snad jen ve špatných absurdních dramatech.

Další otázka: Kde byl pan ministr Vrba v době, kdy mocenská garnitura svévolně zamezila jakékoli diskusi o variantách ekonomické transformace a direktivně nařídila realizaci katastrofálního Klausova modelu Jediné možné cesty; když nyní post festum velkohubě prohlašuje, že: "... je třeba hledat neustále diskusi se všemi, kteří mají k reformě co říci, a ne se diskusi vyhýbat, nebo ji dokonce potlačovat. Na to, jak nejlépe transformaci naší ekonomiky provést, na to nemá nikdo monopol." V době, kdy prof. Zelený a další upozorňovali přesně na toto, kdy klepali marně na zavřené dveře arogantních a samolibých klausovců, pan ministr Vrba takovéto výše citované stanovisko ani slůvkem neprezentoval, spíše smysluplně mičel. **Nyní, s křížkem po faktickém funuse národní ekonomiky je takovéto "prozření" spíše projevem typicky komunistické obezličky a pluralizace viny.**

Hospodářská katastrofa je doslova hmatatelná. Zastřeně to připouští i ministr Vrba když říká, že: "... v poslední době tržní hodnota našich podniků spíše klesá...". Samozřejmě už neříká ani slovo o tom, co a kdo je za tuto smutnou skutečnost přímo zodpovědný, neříká, kdo to vědomě vyvolal "problémy našeho vnitřního trhu" imperátorským nastoupením "Jediné možné cesty" k transformaci čs. ekonomiky, kdo rozhodl o dvojí devalvaci koruny při současném otevření našeho trhu nesouměřitelné západní konkurenci, nemluví o tom, kdo zavinil platební neschopnost většiny našich podniků, kdo způsobil ožebračení veřejnosti nesmyslnou liberalizací maloobchodních cen v podmínkách státního výrobního monopolu a tak ještě dlouho dál a dál.

I ta páně ministrova moudrá tendence o významu rodinného stříbra z titulu zmíněného článku, v níž vypočítává, co by mělo prý zůstat v národních rukou, tedy bižuterie, sklo a porcelán (asi ze slušnosti se nezmínil o prostituci a veksle), svědčí o jeho komunistickém pohrdání národem, které nás, Čechy, degraduje do folklórní role Indiánů, jimž ekonomicky nadřazení dovolují zabývat se v rezervaci vypalováním dřevěných suvenýrů, malováním buvolích kůží a jejich prodejem znuděným turistům. Vždyť je to přeci vůči těm přimitivním divochům tak velkomylné!

K dokreslení osobnosti pana ministra Vrby připomínám, že zmiňovaný rozhovor otiskl v plném znění Rudé právo v pátek 13. září, takže každý má možnost si udělat vlastní úsudek. Panu ministrovi pak připomínám jeho slib z úvodu článku, že ochotně poskytne rozhovor každému, kdo je ochoten vyslechnout a zveřejnit jeho názory. **Brzy poznáme, zda mezi "každého" počítá i Týdeník Politika.**

J. Voříšek

KDO KOHO REPREZENTUJE V KPVČ?

Konfederace politických vězňů Československa na své valné hroma-dě dne 18. února 1990 přijala rezolu-ci, jejíž body je právě nyní potřebné si připomenout:

"Žalujeme:

1. na bývalou vládu a státní orgány a na ústřední výbor KSČ

2. na bývalou administrativu ministerstva a jeho orgány, spadající pod pravomoc ministerstva vnitra

3. na celé generální ředitelství a podniky jáchymovských dolů na Jáchymovsku, Příbramsku a jinde:

- že nařídilli vybudovat koncentrační tábory v těchto místech pro politické vězně,
- že tam soustředili tisíce politických vězňů a donutili je pracovat v uranových dolech v nelidských podmínkách bez zaškolení, bez zdravotních prohlídek, bez ochranných pomůcek proti prachu, hluku a záření, bez odpočinku, bez dovolených, bez přiměřeného stravování pro horníky v podzení,
- že z vytěženého uranu žili všichni z vedení uranových dolů, včetně dalších neproduktivních sil,
- že nelidsky zacházeli (bez ohledu na věk a zdravotní stav) s vězni při nepřetržité práci na tři směny a k tomu navíc nutili vězně k úklidu a posluhování strážným,
- že politické vězně okrádali na výdělcích ve srovnání s výdělky civilních zaměstnanců,
- že řada politických vězňů v důsledku poměrů a nezájmu jak vedení dolů tak velitelství táborů utrpěla při práci v dolech smrtelné úrazy nebo poškození na zdraví s trvalými následky,
- že mnoho politických vězňů zemřelo následkem záření na rakovinu po propuštění na amnestii v roce 1960, protože neexistovalo adekvátní dozimetrické měření,
- že se po propuštění na amnestii nikdo ve zdravotních a sociálních zařízeních nestaral ani v nejmenším o zdravotní stav propuštěných vězňů,
- že při dosažení důchodového věku nebyla ani politickým vězňům započítávána doba odpracovaná v uranových dolech v kategorii první skupiny.

Vzhledem k těmto uvedeným skutečnostem žádáme:

1. zrušení všech rozsudků státních soudů v Praze, Brně a Bratislavě, vrácení hodností, řádů a vyznamenání, bez rehabilitačních senátů, protože bychom se rehabilitace dočkali již jen na hřbitově,

2. přiznání důchodů těm, kdo pracovali v hlubině, v první skupině se zpětnou platností,

3. přiznání odškodného za poškození zdraví,

4. potrestání všech bývalých státních a politických činitelů, kteří nařídili zbudování koncentračních táborů pro politické vězně a zejména žádáme spravedlivé potrestání těch, kdož vymysleli ďábelský plán nucených prací v uranových dolech,

5. potrestání bývalých náčelníků koncentračních táborů a příslušníků ostrahy za jejich nelidské chování,

6. potrestání vedoucích i podřízených pracovníků uranových dolů, kteří věděli o nelidských podmínkách v táborech, na šachtách, a kteří naopak využívali práce politických vězňů k obohacování vlastních osob,

7. potrestání vyšetřujících orgánů Státní bezpečnosti za jejich zločiny při výsleších v Ruzyni, na Hradčanech, Pankráci, Borech a dalších a dalších zařízeních,

8. snížení platů nebo důchodů všem, kteří se jakkoli podíleli na plánu vyhladit politické odpůrce přímo v koncentračních táborch, nebo nepřímo následky záření i po jejich propuštění.

Konečně žádáme o zveřejnění všech těchto otřesných skutečností i jmen osob přímo zodpovědných za vybudování koncentračních táborů a těch, co nařídili umístit politické vězně na těžbu uranu s tím cílem, aby mladá generace měla jasný obraz zrůdnosti komunistické totality."

Na prosazení těchto lidsky i historicky spravedlivých požadavků se organizace politických vězňů u nás doma i v zahraničí nesčíslněkrát obrátili s výzvou o podporu na politické a státní autority ČSFR, na různé mezinárodní instituce a organizace, hájící lidská práva. Opravdu jen namátkou vybírám memoranda, adresovaná v tomto duchu např. na **Dr. P. Rychetského**, místopředsedu vlády ČSFR, **na generálního tajemníka Evropské rady ve Štrasburku**, na předsedu Federálního shromáždění **A. Dubčeka**, na předsedkyni České národní rady **dr. Burešovou**, na předsedu federální vlády **M. Čalfu**, na předsedu České vlády **P. Pitharta**, i na prezidenta republiky **V. Havla** - marně a se známým výsledkem: Rehabilitace, navíc prováděné pracovníky komunistické justice, se protahují a oddalují, ani jeden z těch, kdo jsou za vyjmenované zločiny plně zodpovědni, nebyl potres-tán a navíc se těší přízni a ochraně nynějších mocných - dalo by se pokra-čovat do nekonečna. To je však jen logický důsledek značných obav havlo-bolševického režimu z KPVČ jako celku, jako jediné organizované politické síly s nejčistším morálním a charakterovým profilem většiny svých členů.

Pak je už jen trpkou ironií, jestliže **čestným předsedou KPVČ je "disident" V. Havel**, který nikdy (a je o tom dost důkazů včetně jeho vlastních písemných sdělení) nechtěl odstranění zrůdného komunistického režimu a potrestání jeho protagonistů. To ostatně přesvědčivě dokládá i jeho dosavadní činnost v úřadu prezidenta republiky.

Nynější vedení KPVČ (pánové Pernický, Struska a spol.) je zcela ochotným nástrojem hradní mocenské politiky, a ve své servilnosti vůči ní se neštítilo dokonce ani známé podlosti vůči p. M. Dolejšímu a ostatním. **Tím se klade otázka, jak je vlastně možné, že takto jednají lidé, kteří sami na sobě tak krutě poznali bezpráví, násilí a všechny myslitelné formy teroru?**

Odpověď na tuto otázku není ani snadná a už vůbec ne jednoduchá; přesto si k ní dovolím vyjádřit svůj názor. Předem musím k vyloučení jakýchkoli možných nedorozumění předeslat, že si k této záležitosti neosobuji sebemenší oprávnění vynášet třeba i jen analytický (natož snad moralizující) soud nad jednáním a chováním lidí, jejichž prožité utrpení a ponižování nejen nezměrně převyšuje moji osobní zkušenost, ale i pouhou představivost. Totéž pravděpodobně platí o většině z nás, kteří jsme tímto pozemským peklem neprošli. Tolik na nutný úvod.

Odpověď na vyvstalou otázku, proč lidé z vedení KPVČ i po tak hrozných skutečnostech s totalitním systémem docela ochotně spolupracují s autoritami neototalitní moci, může mít několik příčin, např. tu, že po tolika letech věznění a následném postavení do role občanů sotva druhé kategorie, mohl vzniknout podvědomý proces snahy o kompenzaci za ztracená léta života, třeba i jen po kompenzaci obyčejné lidské a občanské cti a společenského postavení. Snad to v některých případech může jít ještě kousek dál k puzení po kompenzaci mocenské (ať už pro sebe, nebo pro členy rodiny). **To jsou zjevy mezi politickými vězni ojedinělé, ale existují, a jistě není náhodné, že právě tento druh lidí vystupuje jako reprezentace KPVČ.**

Druhá, implicitní, část otázky asi bude už částečně obsažena v samotném označení politických vězňů. Všichni vězňové zločinného režimu 50. let byli odsouzeni za tzv. politické trestné činy, resp. za činy (a mnohdy i jen vykonstruované StB v rámci "třídního boje") označované tehdejší rudou justicí za politické.

Přičemž jsem si samozřejmě dobře vědom toho, jak nesmírné hrdinství a dovahu museli tito lidé prokázat už jen tím, že se nepodřídili vůli Gottwaldova režimu. **Jenže naprostá většina z nich nevedla vědomý skutečný politický boj proti komunistické totalitě (a taková možnost boje byla v těch hrozných letech téměř nereálná a tudíž ojedinělá), proto také byla její (mnohdy neuvědomělou ale bez výjimky nevinnou) obětí.** To však ani v

nejmenším nemění nic na skutečnosti, že uzákonění III. odboje je nevyhnutelným politickým krokem k zúčtování s komunistickou diktaturou - tzn. postavením KSČ mimo zákon.

Jestliže k tomu vezmu do úvahy smutný fakt, že se jedná o lidi dnes již nemladé, o lidi s podlomeným nebo nenapravitelně zničeným zdravím, kteří navíc i po věznění a mučení nebyli v očích režimu ani obyčejnými plnoprávnými občany, kdo z nás má sebemenší právo jim třeba jen vytknout jejich zdánlivou pasivitu a jistou spokojenost i se současným stavem?

Takový je můj osobní názor na KPVČ jako celek a prosím čtenáře (zvláště ty z jejích řad), aby byl jen jako takový chápán. K ničemu víc nejsem oprávněn.

J. Voříšek

Vážený pane prezidente,

obracím se na Vás otevřeným dopisem, neboť jiné formy komunikace s nejvyššími státními představiteli se ukázaly být neúčinné a zbytečné. Současná státní moc si usurpovala právo rozhodovat pouze na základě svých úvah a představ a názory obyčejných lidí jsou přehlíženy.

Jestliže chceme v naší zemi vytvořit demokratickou společnost, musí být bezpodmínečeně ukončena současná praxe kabinetní politiky vlád, musí být korigována ekonomická reforma, politika dezinformací a lží. Místo toho je nutné přejít ke skutečnému dialogu s občany a vládě lidu, jak stanoví ústava ČSFR.

Posledním otřesným případem porušení všech principů demokracie je chování pana ministra Klause ve vztahu k čs. straně socialistické a jejímu předsedovi ing. Ladislavu Dvořákovi. Takové praktiky jsou však běžné i na nižších úrovních státní správy a většina národa je zásadně odmítá.

Takové jednání mocných je umožněno nejen pasivitou Hradu, parlamentu a jiných volených zástupců, ale především postoji a činností hromadných sdělovacích prostředků, které většinou zaujímají souhlasné stanovisko se současnými mocnými a neumožňují demokratickou výměnu názorů, jak je to běžné v ostatních skutečně demokratických státech.

Kdy pane prezidente budou splněny předvolební sliby o debolševizaci společnosti, o rovnosti všech občanů před zákonem a o přeměně naší společnosti na prosperující tržní a demokratický stát?

Bylo vysloveno ještě mnoho dalších slibů i z Vaší strany a místo toho upadá naše společnost nejen ekonomicky, ale i mravně.

Ministr vnitra pan Langoš oznámí národu, že bezprecedentní a surový čin jeho pochopů v Mošnově, je zákrokem podle práva a občané si prý budou muset na takové věci zvykat.

Ne, pane prezidente, my občané si nebudeme zvykat a chceme jednoznačné vysvětlení smyslu této násilnické akce a odvolání těch, kteří za ní odpovídají. Neschopnost policie a jejich nekvalifikovaných informátorů nemůže být právním důvodem k tak obrovskému zásahu do práva a svobod zúčastněných osob. Ze stejných důvodů mohou páni ministři poslat toto komando i do parlamentu, či k Vám na Hrad, pane prezidente.

Jako občan tohoto státu se ptám, kdy skončí nekonečné tahanice o kompetence a kdy budou vypracovány ústavy republik a federace. Obyčejní lidé necítí potřebu rozdmýchávat národnostní spory, ale chtějí žít vedle sebe ve vzájemné toleranci.

Pane prezidente, jestliže nechcete ztratit zbytek důvěry, který možná u některých vrstev obyvatel ještě máte, ukončete svou silně proněmeckou politiku a zasaďte se o to, aby se občan naší země nemusel stydět, že je Čech či Slovák. Chceme také znát, co obsahuje připravená smlouva o vzájemných vztazích mezi ČSFR a Spolkovou republikou Německo. Mohu Vás ujistit, že většina národa je proti jakýmkoli ústupkům od Postupimských dohod a proti jakémukoliv finančnímu vypořádání se sudetskými Němci.

Nechceme být žádnou novodobou kolonií bohatých států západní Evropy.

Pane prezidente, každá demokratická společnost dává prostor pro činnost všech politických stran, které jsou řádně zaregistrovány a lidem respektovány. Jak je možné, že jenom OF může dělat co chce. Činnost řady stran, mezi něž patří SRP - RSČ, je omezována a ve vládních sdělovacích prostředcích neustále diskreditována. Pak nemůžeme hovořit o nějaké demokracii, kterou tak hlasitě vyhlašujete do světa.

Jak je možné, že jste se vahou své funkce nepřičinil o objektivní vyšetření událostí ze 17.listopadu 1989 a případu Pavla Wonky?

Je k smíchu všem demokraticky smýšlejícím občanům, že ve vedoucích funkcích parlamentu i státních orgánů jsou bývalí komunisté z 50.let, kteří jsou buď přímo nebo alespoň morálně odpovědní za zvěrstva komunistů po roce 1948.

Jak je možné, že si soudruzi typu Biľaka, Jakeše, Husáka a další, spokojeně užívají vysokých důchodů, místo aby se zodpovídali národu za napáchané zločiny?

Pane prezidente, Vaší neuváženou amnestií z roku 1990 se do již notně nemocné společnosti dostala kriminální chátra, která vraždí, znásilňuje a rozkrádá majetek občanů a bezpečnostní orgány si s tímto stavem neví rady. Co uděláte nebo děláte pro to, abychom se stali ve své zemi bezpečnějšími?

Pane prezidente, vrátil jsem se po 22 letech emigrace zpět do své vlasti a očekával jsem, že zde najdu úplně jiné poměry, než které zde vládly při mém odchodu. Byl to však můj veliký omyl. Ztotožňuji se s názory autora Analýzy událostí po 17.listopadu 1989 panem Dolejším, že rudá totalita byla nahrazena totalitou jiné barvy.

Vzhledem k dalšímu zhoršování životních podmínek obyvatelstva, zvyšování zločinnosti, nedostatečné obraně práv a svobod občanů a celkovému mravnímu úpadku národa vyvstává nezbytná potřeba vypsání nových voleb, ze kterých by jako vítězové vyšli ti, kteří budou ochotni zastupovat skutečné zájmy lidí a nikoliv pouze zájmy své.

Pokud nebudete schopen plnit své sliby, které jste dal národu, bylo by vhodné, abyste zvážil své další působení v tak významné funkci, jakou prezident ČSFR je.

mluvčí SPR-RSČ Náchod
Miroslav Rousek
(kráceno-red. TP)

NEOKOMUNISTICKÁ KLIKA V GRUZII

Také máte dojem, že naše sdělovací prostředky dobrovolně, bez sebemenšího projevu nesouhlasu přijaly potupnou roli hlásné trouby havlovského neokomunismu? Stačí prolistovat si stránky denního tisku, poslechnout si zprávy z rozhlasu, shlédnout televizní zpravodajství, zkrátka nechat na sebe nerušeně působit každodenní produkty oficiální propagandy a utvrdíte se v nezvratné jistotě, že jsme všichni odněkud, někým a z vůle někoho soustavně manipulováni v duchu reálně působící ideologie hradního režimu.

Nejinak tomu bylo v případě zaručeně "objektivních" komentářů o nedávném divadelním puči v SSSR, jejichž autoři se v roli osvědčených manipulátorů předháněli ve stupidních tvrzeních, že šlo o "nečekanou", "separátní" akci konzervativních komunistických sil. A již vůbec mne nepřekvapuje, že informační manipulace pokračuje ve stejné intenzitě i dnes, kdy oficiální místa potřebují do podvědomí veřejnosti vsunout premisu o spontánním procesu komplexní demokratizace rozpadlého impéria. Sdělovací prostředky předhazují šokované a nic nechápající veřejnosti zprávy o rozsáhlých personálních změnách, o vyhlašování nezávislosti jednotlivých republik, všeobecné uspokojení jistě vyvolalo i rozhodnutí pozastavit činnost KSSS a v některých republikách dokonce zakázat činnost tamějších komunistických stran a zestátnit jejich majetek. Zkrátka jsme svědky názorné ukázky povrchního zpravodajství se skrytými úmysly. Většina řadových občanů se v přívalu dílčích informací jen ztěží zorientuje, skutečný smysl nejnovějších událostí v SSSR pro ni zůstane zahalen kouřovou clonou a ten nepatrný počet lidí, kteří začnou veřejně poukazovat na analogii se scénářem "17. listopadu", bude oficiálními místy v případě nutnosti zajisté prezentován jako jemná síla v naší "křehké demokracii".

Od záplavy "žádoucích" informací o kosmetických úpravách bolševického systému v SSSR si hradní režim mimo jiné slibuje, že včas zapadnou údajně druhořadé zprávy - tedy veřejnost snadno přehlédne takové události, které se na první pohled jeví jako bezvýznamné ve srovnání s "převratnými" změnami, avšak v kontextu s tabuizovanými problémy by mohly pro současné mocipány nastínit velice choulostivá témata.

Dovolím si jeden názorný příklad. Takřka bez povšimnutí prošly naším tiskem zprávy, že zakavkazskou Gruzii zachvátila v prvních zářijových dnech vlna protestních akcí namířených proti prezidentu republiky Zviadu Gamsachurdiovi. Pozorný čtenář denního tisku mi může dát za pravdu, že vnitropolitickému vývoji v Gruzii během posledních měsíců věnovala naše "svobodná" žurnalistika sotva minimální pozornost, trapné mlčení občas vystřídaly zprávy o snahách "demokratické" vlády vymanit zemi z područí Kremlu. Nabízí se tedy otázka, kdo a z jakého důvodu měl zájem na to, aby si naše veřejnost z těchto kusých informací vyvodila zkreslený závěr, že Gruzie se vydala cestou demokracie a státní suverenity.

Hradní klika, postavená do role apologetů otřeseného renomé disidentských struktur, dnes musí uvažovat v širších dimenzích než za zlatých časů všeobecné eufórie. Přes neustávající manipulaci veřejného mínění přibývá počet těch, kteří uplatňují schopnost vlastního úsudku, a předchozí snaha obestřít prezidenta Gamsachurdiu gloriolou hrdiny, disidenta a antikomunisty již proto nemusí být zárukou, že i po zveřejnění jakkoliv tendenčních informací zůstane většina naší veřejnoůsti přesvědčena o "poctivých demokratických" úmslech gruzínského režimu. Situace se změnila v neprospěch oficiální propagandy po rozehnání pokojné manifestace opoziční Národně demokratické strany Gruzie v hlavním městě Tbilisi, svolané 2. září na podporu požadovaného odstoupení gruzínského prezidenta. Brutální zásah gruzínské milice a jednotek zvláštního určení, který si vyžádal - podle oficiálních údajů - nejméně osm obětí, by mohli hradní mocipáni jen stěží obhájit i přes evidentní snahu za každou cenu solidarizovat se svým dlouholetým politickým souputníkem Gamsachurdiou. V tisku se nejprve objevily jen strohé, nekomentované zprávy o protivládních manifestacích v Gruzii a teprve na samotném konci prvního zářijového týdne naše oficiální místa přiznala, že tyto manifestace se konají pravidelně každý den (někdy i několikrát denně) a koalice opozičních stran tvořících blok Národní kongres přišla s konkrétními požadavky: odstoupení prezidenta Gamsachurdii, rozpuštění gruzínského parlamentu a vypsání nových voleb.

Předpokládejme, že reálné pozadí těchto mítinků může být jakékoliv (po zkušenostech s řadoby protivládními manifestacemi v Československu nelze vyloučit ani možnost, že se jedná o divadelní frašky sehrané tamějším režimem), rovněž politické strany v jednotlivých republikách bývalého sovětského impéria mi nápadně připomínají naše strany svým nejasným profilem, amatérismem svých vůdců a převažující loajalitou vůči neototalitním režimům s demokratickou nálepkou, nicméně však skutečnost, že k masakru demonstrantů došlo na příkaz státníka, který se od dob své disidentské činnosti ohání principy "humanity" a "tolerance", mnohé prozrazuje o pravých záměrech mocenských špiček v zemích zdánlivě osvobozených od komunistické totality. Jakmile by se objevila organizovaná politická síla, neskrývající svůj úmysl zbavit bezzásadové, diktaturou posedlé pseudodemokraty jejich moci, skončí hra na humanitu, toleranci a lidská práva a ke slovu přijdou osvědčené metody z doby brutální formy komunismu - násilí, rapidní omezování osobní svobody a řada jiných protiústavních prostředků.

Prostému občanovi, nezasvěcenému do zákulisí oficiální politiky se tedy může vnitropolitická situace v neototalitních režimech jevit jako téměř bezvýchodná. **Absence demokratických právních mechanismů, bezvýhradná podpora ze strany sionisticko-zednářských lobby zesílená navíc zmanipulovaným veřejným míněním na Západě - to jsou sice vlivné faktory, které udržují pseudodemokratické vlády nepřirozenou cestou při životě, avšak stabilita každého státního systému je do značné míry závislá také na politických schopnostech a inteligenci jeho čelních představitelů či alespoň osob stojících v pozadí. A právě tento nepříliš zdůrazňovaný faktor se zatím jeví jako největší slabina všech neototalitních režimů, vzešlých z tzv. spontánních revolucí a upevněných zmanipulovanými volbami.**

Názorný příklad z probouzející se Gruzie snad hovoří dost jasně. Gruzínská televize (nad její poplatností tamějšímu režimu by jistě zaplesalo srdce pana Kantůrka) zareagovala na vlnu protestů proti prezidentovi republiky informacemi o "dopisech pracujících", kteří podporují prezidenta Gamsachurdiu, a zpravodajskými šoty, v nichž je ústřední myšlenkou "náhodných chodců" tvrzení, že "Gamsachurdia je prezidentem, kterého národ miluje a proto Gamsachurdiovi nepřátelé jsou nepřáteli národa". Toto snad není třeba příliš komentovat. Bezprostředně po srpnové okupaci Československa před 23 lety se sovětská agentura TASS pokoušela zlomit vlastenecké nadšení a morálku Čechů a Slováků falešnými zprávami o "dopisech", v nichž "pracující vyjadřovali svou vděčnost za bratrskou pomoc proti kontrarevoluci" a také v posledních dvou letech flagrantního komunismu si oficiální místa neodpustila na stránkách Rudého práva zveřejňovat fiktivní dopisy "pracovních kolektivů i jednotlivců", "odsuzujících protistátní demonstrace". V samotném Sovětském svazu obdobné dezinformace jistě nebyly žádnou výjimkou.

Gruzínská neokomunistická klika tak prokázala "obdivuhodnou" neschop-

nost být alespoň v něčem originální a nechtěně tak doložila kontinuitu svého režimu s flagrantním komunismem nepochybně pádným argumentem.

Mimochodem, brutálním zásahem v ulicích Tbilisi přivedl Gamsechurdiův režim načas do svízelné situace i své americké patrony. Bezmála týden představitelé Spojených států rozvažovali, jakou nejvhodnější formou uklidnit případné rozhořčení světové veřejnosti a zároveň neoslabit pozice svých chráněnců. Aby neztratili tvář "obránců lidských práv", vyzvali nakonec gruzínskou vládu k "dalším krokům k demokracii". **Kdo snad od Spojených států očekával důrazné odsouzení krveprolití v Gruzii, měl by vzít na vědomí, že jejich sionistické-zednářské lobby mohou svůj plán na úplné ovládnutí zemí, tzv. zbavených komunismu, ralizovat jen s účinnou pomocí tamějších pseudodemokratických, kosmopoliticky orientovaných režimů.** Nechceme-li se jednoho dne probudit jako cizinci ve vlastní zemi, je nejvyšší čas, aby naše veřejnost začala politiku havlovského režimu nazývat pravým jménem!

Petr Kurssa

Politické strany v 1. republice

(5. část)

Národně socialistická strana

Politika sociálně demokratické strany, přehlížející národní hledisko, přinesla této straně v 90. letech 19. století nejen izolaci od ostatních českých národních stran, ale i odmítavý postoj národně orientovaného dělnictva. Jako reakce na protistátoprávní prohlášení sociálně demokratických poslanců se ustavil na jaře 1897 **Klub národních dělníků**, který se krátce nato přeměnil v **Českou národně sociální stranu**, jejímž hlavním organizátorem a dlouholetým vůdcem byl Václav Jaroslav Klofáč. Na ustavujícím sjezdu strany v roce 1898 byl přijat první program, který odmítl marxistický princip třídního boje, uplatňovaný sociální demokracií, a požadoval " rovnoměrný a veřejně kontrolovaný vzrůst národního bohatství a v sociálním ohledě nejvýhodnější existenční podmínky a největší blahobyt pro vrstvy dnes ho postrádající, tedy po výtce pro dělnictvo". Strana požadovala všeobecné hlasovací právo, rovnoprávnost žen, usilovala o "zfederalizování Cislajtánie (Předlitavska)" - tady Rakouska - a o "provedení českého státního práva". Snažila se udržovat české státoprávní cítění v povědomí dělnických vrstev a mezi maloživnostníky a menšími úředníky, neboť právě tyto složky mohly snadno podlehnout internacionalistickým iluzím sociálních demokratů.

Během 1. světové války byla národně sociální strana silně pronásledována, neboť rakouské úřady viděly v její myšlence národní svébytnosti a v antimilitaristickém cítění její mládeže ohrožení stability monarchie.

V dubnu 1918 splynula s národními socialisty federace českých anarchistů, část realistické strany a přední činitelé ateistického hnutí Vonáa myšlenka. Strana přijala nový název **Československá strana socialistická**. Nový program vycházel z programu předchozího, byl pouze doplněn rezolucemi a projevy. Vyslovil se pro odstranění "vykořisťování člověka člověkem", pro zrušení mzdového systému a pro spojení politické rovnosti s rovností sociální. **Strana se postavila proti tzv. státnímu sociálismu, tedy proti centrálně řízenému kolektivistickému hospodářství, jehož princip jednoty politické a hospodářské sféry považovala za naprosto nepřijatelný.** Nedostatkům centrálního státního kolektivismu mělo být zabráněno tím, že národ svěří znárodněné výrobní prostředky do rukou bezprostředních výrobců - konkrétně jejich odborům - případně i spotřebitelům. Pokud by národ svěřil některé všeobecně užitečné podniky přímé státní nebo obecní správě, mělo být zaměstnancům zaručeno právo rozhodovat o správě, podíl na zisku atd. Vycházejíc z hlediska odloučení politické moci státu od moci hospodářské strana požadovala, aby měl parlament vedle sněmovny politické také sněmovnu hospodářskou jako nejvyšší orgán, jemuž budou odpovědny také státní hospodářské úřady. Ministerstvo mělo být vytvářeno oběma sněmovnami a mělo jim být odpovědné.

Československá strana socialistická viděla svůj mravní základ v "náboženstvo-sociálním hnutí doby husitské". Patřila k nejbojovnějším protkatolickým silám na počátku republiky a vystupovala zejména na podporu nové československé církve. V kulturní části svého programu jinak požadovala úplnou odluku církve od státu a usilovala zbavit školství vlivu církve. Strana kladla důraz na revoluční ráz svých cílů a zavrhovala jakýkoliv politický oportunismus.

Skupina anarchistů byla z Čs. strany socialistické vyloučena v roce 1923 pro tajnou spolupráci s KSČ namířenou proti zájmům vlastní strany. Významným mezníkem v dějinách socialistické strany byl sjezd v roce 1926, který rozhodl o vyloučení skupiny Jiřího Stříbrného, jež usilovala spojit myšlenky strany s principem radikálního nacionalismu, a přispěl k upevnění pozic ministra zahraniční Edvarda Beneše ve straně. Strana přijala na sjezdu nový název **Československá strana národně socialistická**. Ve 30. letech nabylo ve straně převahu umírněné, konstruktivní stanovisko k hospodářským, sociálním i kulturním otázkám.

V předválečných parlamentních volbách se odrazilo postupné upevňování pozic národně socialistické strany mezi voliči: v roce 1920 obdržela 500 800 hlasů (tj. 8,1 %), v roce 1925 již 609 150 hlasů (8,6 %), v roce 1929 dokonce 767 500 hlasů (10,4 %) a v roce 1939 získala 755 900 hlasů (9,2%).

Pod vlivem sjednocovacího procesu ve spektru občanských stran došlo v listopadu 1938 k rozštěpení národně socialistické strany: část přešla do Strany národní jednoty, levice vyslovila souhlas se vstupem do připravované Národní strany práce a zbytek strany zůstal nezávislý.

Po druhé světové válce převzala obnovená národně socialistická strana značnou část voličů protiprávně zakázaných občanských stran a pod vedením svého předsedy dr. Petra Zenkla se stala hlavním štítem okleštěné československé demokracie proti mocenskému nástupu KSČ. Proto komunistický aparát podporovaný Státní bezpečností zaměřil při budování agenturní sítě v nekomunistických stranách mimořádnou pozornost právě na národně socialistickou stranu, kde se mu podařilo získat pro své zájmy zrádce v levicovém křídle (E. Šlechta, A. Neumann, Ferd. Richter) a mezi národně socialistickými družstevníky. Přestože se KSČ nezdráhala použít jakýchkoliv metod při likvidaci zastánců demokracie, národně socialistická strana v posledních parlamentních volbách v roce 1946 získala 23,66 % hlasů a stala se druhou nejsilnější stranou. Po únorovém převratu komunistická moc národně socialistickou stranu rozvrátila s pomocí zrádcovského levicového křídla, které se krátce nato stalo základem nové Československé strany socialistické jako kolaborantské organizace.

(příště slovenské strany)

Petr Kurssa

O Podkarpatské Rusi

Po skončení první světové války, po kapitulaci Německa, rozpadu Rakousko-Uherska, po bolševické revoluci v Rusku, bylo nutno uzavřít mírové smlouvy mezi válčícími státy, určit výši válečných reparací, atd., stejně jako po každé válce.

Za 104 let po Vídeňském kongresu, který řešil uspořádání Evropy po napoleonských válkách, byla svolána na 12. ledna 1919 Pařížská mírová konference, jejíž účastníci museli hledat řešení problémů nesrovnatelně složitějších, než jejich předchůdci v roce 1815. Zde nešlo jen o úpravy vztahů již existujících, ale o problémy spojené s vytvářením států nových - mezi nimi i naší republiky. Zejména se jednalo o vymezení našich hranic s Německem, Maďarskem, Rumunskem, Rakouskem a Polskem. Připojení Podkarpatské Rusi k naší republice mělo svou osobitou historii. Začalo to hnutím Rusínů v Americe, kteří získávali pro myšlenku autonomie prezidenta Wilsona již během války. Jejich druhý sjezd ve Scrantonu v listopadu 1918 se vyslovil pro připojení k ČSR. Poté rusínské organizace uspořádaly o této otázce hlasování doma. Bylo organizováno podle farností; politicko-správní okresy ještě neexistovaly. Velká většina obyvatel se vyslovila pro připojení k ČSR a představitel Rusínů, pozdější guverner dr. Zatkovič, o tom zaslal oficiální memorandum T. G. Masarykovi. S přihlédnutím k takto projevené vůli obyvatelstva vydala Pařížská mírová konference rozhodnutí o připojení tohoto území k ČSR. Na doporučení Rady zahraničních ministrů pak byly potvrzeny i hranice našeho státu, včetně Podkarpatské Rusi.

Dnem 6. 6. 1919 se generál Hennocque ujímá vedení vojenské správy, 18. 8. 1919 jménem vlády ČSR vyhlašuje územní a správní neodvislost Podkarpatské Rusi. V listopadu téhož roku vyklizuje rumunská armáda poslední pozice v zemi, až v lednu 1922 je výnosem ministerské rady vlády ČSR vojenská správa ukončena.

To je velmi stručná historie toho, jak se stala Podkarpatská Rus součástí naší republiky. V první vládě dr.Kramáře bylo zřízeno ministerstvo, v jehož čele stál ministr s plnou mocí pro Slovensko, tedy i pro Podkarpatskou Rus. Toto ministerstvo působilo ještě dalších deset let, až do roku 1928. Ministry s plnou mocí pro Slovensko byli postupně:

1918 - 1920	**dr.V. Šrobár**
1920	**dr. I. Dérer (od 25.5. do 15.9.1920)**
1920 - 1922	**dr. M. Mičura**
1922 - 1928	**dr. J. Kállay**

Vládním nařízením ze dne 28. 6. 1928 bylo toto ministerstvo zrušeno a jeho působnost přešla na Krajinský úřad v Bratislavě. V té době bylo už dokončeno rozdělení na politicko-správní okresy, jak ukazuje přiložená mapa. Na ní je vyznačena i Jasina, dřívější symbol východní hranice republiky. Tehdy se totiž říkalo "od Chebu až k Jasině", dnes jen "od Šumavy k Tatrám".

PODKARPATSKÁ RUS - POLIT. OKRESY

Konsolidace poměrů trvala velmi dlouho, téměř deset let, i přes to, že k zásadnímu urovnání došlo po červenci 1919, kdy území obsadila naše armáda, která musela nejdříve vyhnat bolševiky. Ti totiž vyhlásili v Berehovu svojí vládu hned v březnu 1919. První dekrety jejich vlády nařizovaly obyvatelům, aby odevzdali všechny cennosti - zlato, šperky, peníze. Už tehdy, stejně jako kdykoli potom, měla bolševická vláda jediný program: krást a rabovat!

Velmi složité bylo jednání o hranicích; bylo nutné o tom jednat s Rumunskem, Maďarskem, Polskem. S Maďarskem bylo jednání nejúpornější a také nejtěžší. Bylo to mj. způsobeno nepřipraveností států Dohody, zejména Francie. Její zmocněnec, maršál Franchet d`Esperey uzavřel totiž s maďarskou vládou již 13. listopadu 1919 úmluvu, která svými formulacemi umožňovala široký výklad, včetně toho, že Podkarpatská Rus vlastně patří Maďarsku. Úsilí Maďarska,

získat toto území, pokračovalo i po mírové konferenci, interpelacemi u Společnosti národů. Stálo to mnoho práce a úsilí zakladatelů našeho státu udržet republiku v té podobě, v jaké existovala do roku 1938. O Podkarpatskou Rus usilovala každá maďarská vláda, ať už pozdně monarchistická, bolševická Bély Khúna, i Horthyho diktátorská. Určování hranic Podkarpatské Rusi bylo mnohem složitější, než vymezení hranic slovenských nebo hranic s Německem, které proběhlo bez větších problémů. Stejně složitá, ne-li ještě složitější, byla konsolidace vnitřních poměrů. Nedostávalo se úředníků, učitelů, duchovních. Docházelo k nedopatřením, která byla způsobena ponejvíce neznalostí místních poměrů. Tak například byly vládním nařízením z roku 1920 zrušeny tzv. koblina a rokovina, což byly vlastně pozůstatky z poddanských časů. Koblina se říkalo dávkám, které obyvatelstvo odvádělo učitelům a farářům ze své sklizně, o rokovině se hovořilo tehdy, když tyto dávky byly hrazeny buď penězi nebo odpracováním určitého počtu robotních dní. Tyto dávky byly však pro duchovní a učitele jediným zdrojem obživy. Proto nakonec vláda vyhradila Sněmu Podkarpatské Rusi právo, aby sám podle svého uvážení určil postup a způsob rušení těchto dávek. Celý proces, včetně stanovení platů učitelů a duchovních, byl ukončen okolo roku 1928.

Zároveň s vojenským velitelem byl ustaven i vedoucí civilní správy dr. Brejcha, zprvu jako přidělenec u vojenské správy. Krátce na to jmenovala vláda tzv. Direktorium jako poradní sbor pro zákonodárství a civilní správu, v jehož čele stál dr. Žatkovič. Stojí za zmínku, že název Podkarpatská Rus pochází od něj; dříve se jí říkalo Příkarpatská Rus.

Poněvadž i tehdy docházelo k různým kompetenčním sporům, hlavně mezi civilní správou a Direktoriem, rozřešila to vláda nakonec tak, že jmenovala pro území Podkarpatské Rusi prozatimního guvernéra, jímž se stal dr. Žatkovič. Historie událostí na tomto území je tak mnohotvárná, že nebude na škodu, zopakovat si aspoň stručně, chronologický přehled nejvýznamnějších událostí z let 1918 - 1922:

listopad 1918 sjezd Rusínů ve Scrantonu (USA) žádá o připojení k ČSR, dr. Žatkovič o tom posílá memorandum T. G. Masarykovi
6. 6. 1919 gen. Hennocque je jmenován vojenským správcem
20. 7. 1919 na Podkarpatskou Rus přichází naše armáda a likviduje bolševické samozvance
1. 8. 1919 jmenován vedoucí civilní správy (dr. Brejcha)
18. 12. 1919 jmenováno Direktorium jako poradní sbor pro zákonodárství a civilní správu
26. 4. 1920 jmenován prozatimní guvernér Podkarpatské Rusi
9. 1. 1922 ukončení vojenské diktatury, vyhlášené 6.6. 1919

Na území Podkarpatské Rusi žilo ke 30. 9. 1938 celkem 725 357 obyvatel, na rozloze 12 617 km². K témuž datu žilo v celé ČSR 14 729 586 obyvatel na rozloze 140 508 km². Na Podkarpatskou Rus tedy připadalo asi 5 % obyvatelstva a 9% území státu; hustota obyvatelstva byla zhruba 57 osob na 1km².

Národnostní složení domácího obyvatelstva Podkarpatské Rusi (tj. osob se státní příslušností k ČSR) bylo následující:

Rusíni	446 916	**Rumuni**	12 641
Maďaři	109 472	**Cikáni**	1 357
Židé	91 255	**Poláci**	159
Češi a Slováci	33 961	**Jihoslované**	69
Němci	13 249	**ostatní**	50

Cizinců s jinou státní příslušností zde bylo 16 228. Od té doby se národnostní složení Podkarpatské Rusi značně změnilo.

Pokud jde o náboženské vyznání, byla situace taková:

Řeckokatolíci měli svého biskupa v Užhorodě
Římskokatolíci měli svého biskupa v Satumare v Rumunsku, jejich záležitosti spravoval jako administrátor farář užhorodský
Pravoslavní spadali pod Synod srbský
Evangelíci (Augsburského vyznání) měli administrátora v Mukačevu
Židé (na Podkarpatské Rusi) svou centrální náboženskou organizaci neměli

Jak o tom již byla řeč, největší potíže působil nedostatek úřednictva, učitelů a duchovních. Vláda to zpočátku řešila dobrovolným náborem, a vskutku se našlo dost obětavců, zejména učitelů, kteří sem přišli z vlastní vůle, aby podle svých sil pomohli pozvednout tento tolik zanedbávaný kus země. Jak to ale už bývá, takových vlastenců nebyl nadbytek, každému se tam stěhovat nechtělo, a tak byla vláda nucena používat administrativně donucovacích metod. Ty nakonec vedly nevyhnutelně k tomu, že se na Podkarpatskou Rus posílalo v podstatě za trest. Tak tam vedle původních vlastenců působili i lidé nevalného charakteru; proto i vzpomínky tamního obyvatelstva na působení českých úředníků nejsou vždy jen dobré.

Opravdová tragedie Podkarpatské Rusi začíná rozpadem republiky v roce 1939. Páter Vološin se sice pokusil sestavit vládu Podkarpatské Rusi jako samostatnou, po vzoru svého duchovního kolegy J. Tisa na Slovensku, ale neuspěl. S Hitlerovým svolením obsadila P. Rus maďarská vojska diktátora Horthyho, jemuž dali Němci přednost před ambicemi Slovenského štátu. Na samém konci 2. světové války bylo území Podkarpatské Rusi obsazeno vojsky Rudé armády, pod jejímž dozorem a za vedení KGB bylo zinscenováno tzv. lidové hlasování, a výsledek byl jasný - Podkarpatská Rus se stala součástí SSSR. Vláda v Londýně vyslala sice svého zmocněnce na Slovensko, jehož pravomoci se měly vztahovat i na Podkarpatskou Rus, ovšem zcela zbytečně - nikdo ze sovětských maršálů se s ním nebavil. Po pravdě je však třeba říci, že na této tragédii měla svůj podíl i exilová vláda v Londýně, jmenovitě dr. E. Beneš. Ten už v září 1939, ještě před uznáním své vlády, ujišťoval sovětského velvyslance Majského, že " ... o Podkarpatské Rusi ještě budeme jednat a jistě se mezi sebou přátelsky dohodneme", jak o tom sám psal ve svých "Pamětech". Z lidského i právního hlediska to bylo mnohem horší porušení Ústavy a prezidentského slibu, než násilně vynucený souhlas prezidenta Háchy se zřízením Protektorátu Čechy a Morava.

Po válce nechali všichni Podkarpatskou Rus napospas Stalinovi. Naše vláda mlčela, velmoci se tvářily jako že respektují dohodu mezi ČSR a SSSR, jako že je všechno v nejlepším pořádku. Hlavně všichni velebili maršála Stalina.

Po únorovém puči 1948 šla snaha o vymazání Podkarpatské Rusi z paměti obyvatel do takových detailů, jakými byla třeba i grafická úprava map a atlasů. Naše republika byla na těchto mapách situována tak, že na nich byly (jak je obvyklé) vyznačeny i přiléhající části území našich sousedů - jen hranice s Přítelem nejvěrnějším byla tak useknuta, aby za naší východní hranicí bylo na mapě z našeho původního území co nejméně. Mohlo by to totiž lidem připomínat, co nám bylo tak bratrsky ukradeno.

Je a zůstane zásluhou Republikánů, že znovu otevřeli otázku nezákonného uloupení našeho území v době, kdy jiné strany (a co je daleko horší, i vedoucí představitelé státu) pokrytecky nebo zbaběle mlčeli. Je to všechno ostuda tím větší, že vojáci z Podkarpatské Rusi bojovali i za naši republiku, kterou považovali za svou, a že naši tzv. státníci je tak hanebně zapřeli a zapírají dodnes. Jistě, naše republika byla příliš slabá na to, aby uloupení Podkarpatské Rusi mocí zabránila, ale věčnou hanbou jejích představitelů bylo, je a vždy bude, že se nevzmohli ve své odporné, vstřícné servilnosti, ani na ten nejmenší formální protest.

Viděl jsem vztek a bezmocný smutek vojáků, pocházejících z Podkarpatské Rusi nad tím, jak byli všemi podvedeni, když místo za svou republiku je všichni nechali bojovat za své vlastní zotročení.

Bude věcí povolaných, aby historii této nedílné části naší republiky osvětlili podrobně. I tento stručný a heslovitý přehled vznikal se značnými obtížemi; ponejvíce z publikací první republiky a dobového tisku. Jsem si neúplností a nedostatků tohoto přehledu vědom. Nicméně jsem jej napsal s přáním a nadějí, že připomene i nám, občanům tzv. historických zemí, že tento krásný kraj není jen místem, kde působil Nikola Šuhaj-loupežník.

Karel Jahoda

Historické kořeny současného judaismu

(3. část)

Vedle citované německé práce prof. A. Rohlinga má český čtenář možnost seznámit se s autentickými výroky Talmudu, také ve starším českém překladu knihy dr. K. Eckera, "Židovské zrcadlo ve světle pravdy", Praha 1907. Je zajímavé připomenout, že autor knihy (tehdy docent semitské theologie v německém Münsteru) byl německými Židy obžalován z plagiátu. Před soudem se však skvěle obhájil. Vydal autentický hebrejský text citací Talmudu, pokud se týkaly výpadů proti křesťanům, zároveň s německým překladem. Netřeba dodávat, že citované práce jsou v současné době širší veřejnosti prakticky nedostupné.

Shrneme ve zkratce názory Talmudu ohledně vztahů k nežidovským národům, tak jak je podal v citované knize prof. Rohling (str. 141):

1. Žid není vázán povinnostmi lásky k bližšímu vůči příslušníkům jiných národů (nežidům).
2. Je právem Židů a dokonce povinností, aby nežidům škodili.
3. Je-li Žid soudcem, musí nechat vyhrát Židy ve všech sporech s nežidy. Musí však postupovat opatrně, aby z toho nevznikla pro Židy naopak škoda.
4. Žid pokládá příslušníky ostatních národů za zvířata; proto přísaha Židů ve sporu s nežidem k ničemu nezavazuje.
5. Žid je božské podstaty, jakožto syn svého Otce. Příslušnost k židovstvu vše promíjí.

V zájmu vědecké objektivity musíme však upřesnit: Bylo by zkreslující představou, že v Talmudu je například 95 % obsahu věnováno doslovným instrukcím a rozvedením výše uvedených pěti zásad, jak je podal prof. Rohling. Opak je pravdou. Text Talmudu představuje četbu doslova ubíjející. Vedle hluboké zbožnosti a dovolávání se jména Božího, se zde objevují příběhy, které bychom téměř mohli označit za pornografické. Na každý citát Talmudu s negativním obsahem např. proti nežidům možno bez problémů najít jiný citát s obsahem opačným. **Zde se nejlépe objevuje dvojí tvář rabínské morálky. Biblické znalosti protestantských pastorů, katolických kněží (zejména v současné době) a dokonce i Svědků Jehovových jsou téměř ničím proti této virtuozitě rabínů, která dokáže pro každé tvrzení najít příslušný citát.**

Na tomto místě je rovněž vhodné připomenout význam studia Bible, Mišny a Talmudu, který mu přikládají rabíni. Talmud Erubin 21 b o tom praví: "Můj synu, dbej více slov písařů (tj. rabínů, autorů Talmudu), než slov Bible. Neboť v slovech Bible je pouze příkaz a zákaz; ale každý, kdo přestoupí slova rabínů, je vhoden smrti. Kdo se slovům rabínů posmívá, bude usmrcen ve vařícím bahně."

Talmud Sota 22 a: "Bezbožný je ten, kdo čte Bibli a Mišnu, ale nepoužívá mudrců..."

Talmud není běžně studován obyčejnými Židy. Bývá pouze vykládán rabíny některým členům židovské náboženské společnosti. V talmudistické diskusi pak žáci odpovídají na ožehavé otázky.

Ani Jerúzalémský a Babylónský talmud nejsou ovšem jedinými prameny židovského práva a judaistické nauky jako celku. Jako vedlejší prameny bývají používána i jiná starší díla, sepsaná mezi obdobím ukončení Mišny a Gemary (tj. přibližně 200 - 500 po Kr.). Mezi tyto knihy patří např. Tosephtha (Tosefta - dodatky k Mišně), Siphra (Sifra - výklad k Levitiku) aj.

Vzhledem k ohromnému rozsahu Talmudu bylo ovšem nutné již praktických důvodů sestavit ucelený logický výtah.

a) Proto brzy po ukončení Gemary přikročili rabíni k jejímu výkladu a sestavili tzv. Tosephot (Tosefot - tj. dodatky),

b) čím více vzrůstal materiál, tím více vyvstávala potřeba kompendia. Toto kompendium sestavil roku 1032 rabín Isák ben Jaqúb Alphasi (tj. Isák, syn Jakuba Alfasiho) pod názvem Hilchoth (tj. asi "zákony"). Tento tzv. "malý talmud", sestavený roku 1032 byl sice pohodlnější ke studiu, avšak jeho nevýhodou byla nesystematičnost; proto nemohl natrvalo opanovat pole,

c) první systematický výklad židovského práva sepsal známý židovský filozof Móše ben (aramejsky bar) Maimon, který je v dějinách filosofie znám pod latinskou formou jména Maimonides (zemřel 1204). Roku 1169 vyšly čtyři rukopisné folianty pod názvem "Mišné thora" (tj. Opakování zákona),

d) nejproslulejším dílem judaismu (až do tzv. Basilejského kongresu je však "Šulchan aruch" (doslova: Prostřený stůl), jehož první vydání se objevilo roku 1565 v Benátkách, tj. časově v době krátce po skončení tridentského koncilu (1545 až 1563), který proti protestantismu jasně vymezil nauku katolické církve. Autorem Šulchan aruchu je rabín Josef Quaro (též Josef Kara nebo i v jiných transkripcích, asi 1488 až 1577). Šulchan aruch výborně vyhovoval poža-davkům nové doby. Vynechal některé zastaralé předpisy a naopak obsahoval všechny platné předpisy judaismu ve formě přehledných paragrafů. Dělí se na čtyři části:

- předpisy denního domácího asynagogálního života Židů
- zákony o potravinách, o čištění rituálním, o smutku
- o rozmnožování pokolení a o manželství
- občanský a trestní zákoník judaismu.

Šulchan aruch se těšil veliké úctě a je prakticky dosud jediným zákoníkem věřících Židů, kteří dbají pouze těch předpisů, které jsou v něm obsaženy.

Například podle zákona č. 71 je přísně zakázáno pokloniti se před křesťanskými panovníky a kněžími, kteří mají kříž na prsou. Z tohoto zákona, jakož i zákona č. 59 a 85 vyplývá, že ctění kříže je modlářství a že křesťané, kteří uctívají kříž jsou proto "akumové" (modláři).

Pro ilustraci si uvedeme několik autentických citátů:

Zákon 6: Žid, jenž se stal akumem, je do té míry prokletý, že kdyby chtěl darovati synagoze svíce..., je zakázáno je přijmout.

Zákon 9: Každý Žid, jde-li kolem rozbořeného chrámu akumů, je povinen říci: "Buď pochválen Pán, jenž vykořenil odsud tento dům modlářský".

Zákon 11: V sobotu je Židovi přísně zakázáno prodávat nebo kupovat; je však dovoleno od akuma v Palestině koupit dům, ano i psáti je v tomto případě dovoleno, aby v Palestině bylo o akuma méně a o Žida více.

Zákon 13: Židovské porodní bábě je nejen dovoleno, ale nařízeno židovské ženě v sobotu pomoci... Akumské ženě naopak pomoci je zakázáno... ježto musí na ni býti pohlíženo jako na zvíře.

Zákon 31: Židovi je přísně zakázáno podvésti svého bližšího... akuma však podvésti je mu dovoleno.

Zákon 69: Židovi je vždy zakázáno odpovídati akumovi pozdravem: Pokoj s tebou. Radí se Židovi, aby "jakmile vidí akuma, aby ho první pozdravil, tak aby akum nezdravil první a Žid mu nemusel odpovídati a aby tak - čehož chraň Bůh - nepřispěl k tomu, že by akum byl požehnán.

Zákon 88: Sňatky mezi akumy nemají žádné závaznosti, soužití jejich je rovno soužití koní... Stanou-li se rodiče a děti Židy, syn např. svou matku může pojmouti za manželku.

Domnívám se, že tyto ukázky prozatím stačí.

V příštím pokračování uvedeme některé "náhody", jak se projevoval skrytý vliv judaismu ve světových dějinách.

Pavel Kocek
Petr Mutinský

Magnet tragédií

Doba, o níž se zmiňuji, byla po větší čas tragickou nejen pro náš národ. Mimo již zmíněných událostí Stoleté války mezi Anglií a Francií, pádem Cařihradu a tureckými výboji, se neklid přenášel i do středu církve. Proti papeži Eugenovi IV. (1431 - 1447) se vzbouřila italská šlechtická rodina Colonů a zabrala část papežského území. Incident přerostl ve válku, v níž papež zvítězil jen s obtížemi. Od roku 1439 byl taktéž zvolen vzdoropapež Felix X. Po deseti letech se však poddal Mikuláši V., jenž byl papežem do roku 1455. Ještě v roce 1444 došlo k nešťastné bitvě u Varny, kde naprosté porážce nezabránila ani osobní statečnost mnohých rytířů a vedení k taktice Jana Hunyadyho, slavného soupeře Jana Jiskry z Brandýsa.

Papež Mikuláš V. počal svůj pontifikát r. 1447 jako ani ne padesátiletý. Za jeho času počíná vzkvétat renesance, jejíž počátky hlavně v literatuře tuto dobu značně předešly. Mikuláš V. však počal ve velkém. Především vyslal nákupčí do celého světa, aby pátrali po neznámých písemnostech, které buď rovnou koupil, nebo vypůjčil a dal opsat. Objevila se řada latinských a řeckých rukupisů, antika se začala probouzet. Papež tak položil základ k pověstné vatikánské knihovně. Nechal také přebudovat svatopetrskou basiliku. Roku 1455 zemřel v jeho službách bratr dominikánského řádu Fra Angelico Fiesole, jímž vyvrcholilo malířské umění doby, pokud pak umění slouží vyšším cílům, zbožnosti a víře, nebyl Angelico překonán dodnes.

29. 5. 1453 dobyl turecký sultán Mohamed hlavní město Byzance a zahynul i císař Konstantin XI. Turkům byla otevřena cesta do Evropy a ta na nedostatečnou pomoc Byzanci tvrdě doplatila. Papež Kalixt III. (1455 - 1458) počal vyzbrojovat námořnictvo a pod velením kardinála Scarampa poskytl pomoc rhodským rytířům a dobyl na Turcích několik ostrovů. Tato akce měla cíl, odradit Mahameda II. od útoku Bělehrad. Ten však před něj dorazil začátkem června 1456 s mohutnou armádou 150 tisíc mužů a 300 kanony z cařihradských zvonů. Město bylo dobře opevněno, ale dobyvatel Cařihradu měl značné sebevědomí. U Bělehradu jej přešlo. Posádku tvořili z velké části čeští bojovníci, kteří byli pro svou pověst nejstatečnějších vojáků najímáni rádi, mnoho jich již za krále Zikmunda odešlo s Janem Jiskrou bojovat právě s Turky. Na pomoc městu opožděně vytáhl i Ladislav Pohrobek, především ale Jan Hunyady, jehož příbuzný velel městské posádce. Západní křižáky přivedl minorita sv. Jan Kapistránský, stár 70 roků a přesto plný energie. V červenci došlo k bitvě, kde překvapený sultán ztratil přes třetinu vojska a musel prchnout, raněn šípem. Tábor s bohatou kořistí padl do rukou vítězů. Nakupené mrtvoly v letním žáru však způsobily mor a tomu podlehli i oba vítězní Janové, Hunyady a Kapistrán. Tak zemřel slavnou smrtí otec krále Matyáše Korvína.

Papež Kalixt III. měl dobrou pověst, příliš však podporoval příbuzenstvo. Synovce Roderiga přijal do svého rodu Borghů a jmenoval jej kardinálem, z něhož se stal později Alexander VI. a snad nejhorší papež v dějinách.

Roku 1458 však nastoupil na papežský trůn spisovatel, básník a učenec Eneáš Sylvius Piccolomini ze Sieny. Knězem se stal až ve 40 letech, papežem v 53. roce života. Ihned omezil výdaje na papežský dvůr a šetřil peníze proti tureckému nebezpečí. Po pravdě jedním z největších problémů bylo to, že zatímco jako legát v Basileji podporoval dohodu s husity, jako papež usiloval o její zrušení. S Jiřím Poděbradským se proto i znepřátelili. Papež zemřel na mor roku 1463 a dodnes je nejuznávanější postavou spisovatele a humanisty na papežském trůně. Utrakvisté Mikuláš Konáč a Daniel Adam z Veleslavína dali přeložit do češtiny jeho knihu Historia Bohemica, kterou Čechové poté rádi četli, ač je nijak Pius II. nešetřil ironií a humorem.

Jeho nástupce Pavel II. se dal přesvědčit legátem Carvajalem proti husitům, kteří navíc nevynikali diplomatickým uměním k zbytečným sankcím. Roku 1471 zemřeli Rokycana, Jiří z Poděbrad, Carvajal i papež Pavel II.

Za pontifikátu Sixta IV. (1471 - 1484) si zase nedal pokoj Mohamed II., jemuž pomalu otrnulo od bělehradského debaklu. Roku 1480 vylodil na ostrově Rhodu 100 tisíc vojáků a zkoušel dobýt jeho hradby, velmistr rhodských rytířů D`ubusson však bránil ostrov tak, že jeho 7 tisíc bojovníků nakonec zvítězilo. Mohamed tedy přepadl italské pobřeží, dobyl Otranto a způsobil tam strašlivé krveprolití. Příštího roku však zemřel a turecká posádka se stejně ještě předtím vzdala.

Vláda Inocence VIII. byla nepříliš významná, zemřel však roku 1492, kdy Kolumbus objevil Ameriku a téhož roku se stal papežem Alexandr VI. Ale o tom až v některém z dalších pokračování.

V této době žil a psal svá zrůdná díla Nicolo Machiavelli, básník a historik z Florencie. Tento zakladatel politiky mnoha generací, včetně XX. století, však na sklonku života našel cestu k bohu a konal pokání. Renezanční doba se pak neproslavila jen básníky a umělci, ale i velkými světci z řádů františkánů a dominikánů. Nejvýznamnější z nich byl Bernardin Sienský, dále Jan Kapistrán, Giovanni Prato, Antonio de Rimini, Jacopo della Marca, Silvestr ze Sieny a další. Mezi dominikány vynikli florentský arcibiskup Antoninus (+ 1459), Jan z Neapole, Carrieri, Barletta a kardinál Jan Dominici, později i Girolamo Savonarola.

Evropa tedy nežila v klidu a míru a Čechy nebyly co do válečných událostí výjimkou. Avšak ani Turci v Cařihradě neplenili svou příští zemi tak důkladně, jako Žižkovi vandalové vlastní stát. Turci poničili některé kostely, většinu z nich pak přestavěli na měšity, nepálili však knihy. Vraždili sice bezbranné obyvatelstvo, ale k pravoslavné církvi se nakonec zachovali poměrně velkorysě, sám Mohamed investoval řeckého patriarchu Genadia a proti nositelům vzdělanosti a kultury ani tento fanatik nijak tvrdě nevystupoval.

Tam, kde probíhaly bitvy mimo tureckou účast, se neničilo víc, nežli je ve válkách běžné. Neničilo se cílevědomě a systematicky, proto se mohou ostatní země nadále chlubit celou řadou kulturních památek a důkazy návaznosti v oblasti vědy. Válka je tragédií vždy a za všech okolností, naše národní tragédie se od dob husitských válek promítá v tomto směru dodnes. Pokud se můžeme chlubit "nejslavnější dobou českých dějin", pak jedině v tom, že již v XV. století jsme předstihli Turky vandalstvím a krvelačností, jako až nyní státním hospodářstvím. A tím se vskutku může chlubit jen oligofrenik. Srovnání s Turky by navíc nebylo přesné, vždyť oni svou vlast nepustošili a jsou také nyní turisticky přitažlivější, než srdce Evropy, jímž jsme před husitskou rebelií byli i kulturně.

Nelze se domnívat, že král Vladislav Jagellonský vzal poslední výbuch utrakvistické nenávisti na lehkou váhu a k události roku 1483 přistupoval lhostejně. Jen neměl dostatečnou autoritu k potrestání viníků. Jeho moc byla snad ještě menší, nežli současné královny Velké Británie, tedy naprosto žádná. Šlechta si počínala naprosto nevázaně a koloval vtip, že mu údajně kdosi řekl: "Ty jsi náš král, my jsme tvoji páni." Šlechta si postupně sama pod sebou uřezávala vlastní větev, jen málokdo z řad pánů měl však tolik rozumu, aby to poznal.

pokračování na str. 14

Po smíření katolíků a utrakvisty na sněmu v Kutné Hoře v roce 1485, ustoupily náboženské problémy hospodářským a politickým. V těchto sporech celkem zvítězila šlechta. Král si nechal odebrat všechen majetek, hrady a statky, zřekl se ztv. odúmrti, jíž posiloval svou pozici král Jiří, z řad šlechty musel vybírat veškeré úřednictvo, dokonce výběrčí daní a to i v královských městech, z nichž měl soukromý příjem. Královská pokladna byla nejen prázdná, ale navíc zadlužená statisíci kopami grošů, rozkradenými tímto úřednictvem. Královským městům počala šlechta upírat práva hlasů na zemském sněmu, milové právo bylo panstvu k smíchu a města tím hospodářsky trpěla. Ozbrojení měšťané tedy počali přepadat a plenit panské statky, ti se mstili loupežemi na kupcích, klid a pořádek, s námahou navrácený Jiřím z Poděbrad, byl opět v nedohlednu. Roku 1500 bylo vydáno tiskem Zemské zřízení. Největší podíl měl na něm vynikající právník Albrecht Rendl. Práva měst tam prakticky nebyla vzata na vědomí a Rendlovo jméno propadlo všeobecné nenávisti. "Rendlovat" v oné době znamenalo totéž, co padělat listiny. Na odpor se postavilo 32 měst, král však se jejich práv nejen nezastal, ale Zemské zřízení potvrdil. Po nebezpečných náladách ve městech své potvrzení odvolal a k matnému smíru došlo až zásluhou Viléma z Pernštejna r. 1517. Ve Svatováclavské smlouvě se městům vrátil hlas na zemském sněmu, ale musela se vzdát milového práva. Navíc si každý měšťan směl koupit svobodný statek a tím se stát šlechticem. Ani tím se ovšem města nedostala na předchozí úroveň, jejich pozice však nebyla zdaleka tak žalostná, jako v Uhrách a Polsku. V Uhrách smělo obesílat zemský sněm jen několik měst, převážně slovenských, tento počet klesl po tureckých vpádech na šest městských hlasů.

Celého století bylo zapotřebí, aby se vzpamatoval selský stav, který husitskou rebelií nejvíce utrpěl. Postavení stavu se zhoršilo nejen zničením země, ale především jejím vylidněním. Řada pracovních sil odcházela do ciziny jako námezdní vojáci, mnozí využili zmatku doby a opustili panství bez svolení majitele, čímž se vyhnul nevolnictví a robotě. Cizí osadníci z Německa již do Čech nešli a přitom panstvo potřebovalo co nejvíce lidí. Začala doba zvýšené hospodářské činnosti. Všude rostly nové ovčíny, budovaly se rybníky, stavěly se pivovary. Jenom na pardubicku bylo zhruba 300 rybníků. Objevem Ameriky a dovozem drahých kovů klesala cena peněz a význam kutnohorských stříbrných dolů. Šlechta potřebovala větší příjmy na stále nákladnější život i podnikání a ty se daly získat již jen zasílením útlaku poddaných venkovanů. V této době začíná silný útisk. Sedlák se nesměl vystěhovat, provdat dceru či poslat syna na studie bez souhlasu vrchnosti a zemské sněmy stále zostřují proti těm, kdo onen souhlas nějakým způsobem obešli.

Roku 1496 došlo k lokálnímu povstání sedláků, kteří na obsazené panství Adama z Boskovic dosadili Dalibora z Kozojed. Kdyby se Dalibor nějakým způsobem vzepřel králi, šlechta by se za něj postavila jako jeden muž. On se však svým činem postavil proti svým. Byl zajat a uvězněn. Král, mile překvapený, že nečekaně smí pro trestný čin postihnout šlechtice, jej dal popravit. Nezakládá se na pravdě, že Dalibor ve vězení hrával na housle. Byl však vyslýchán útrpným právem, natahován na skřipec a tomu se říkalo "housličky".

Mnohem horší postavení sedláka bylo tradičně v Polsku, kde žilo nesmírné množství drobné, ambiciozní šlechty a v Uhrách, kde drželi moc nemnozí magnáti. Slovo "magnát" pochází z latinského "magnus", tedy veliký. Ve své moci se magnáti mohli měřit s králi, bohatstvím je nejednou předstihli. Jen neradi nad sebou uznávali silnějšího, například papeže, když však Lev X. vyhlásil křížovou výpravu roku 1514 proti Turkům, nebylo vyhnutí. Kdo z nevolníků se přihlásil, toho museli páni propustit a jen tiše doufat, že to přinese užitek aspoň porážkou nepřítele, jenž ohrožoval chudé i bohaté. Velením výpravy byl pověřen Jiří Dóža, povýšený do šlechtického stavu za svou statečnost v předchozích válkách. Mezitím však bylo vyhlášeno příměří a uherská šlechta očekávala, že nevolníci se poslušně navrátí k robotě. Něco takového ovšem kuruce, jak si uherští křižáci říkali, ani nenapadlo. Pod Dóžovým vedením se obrátili proti vlastním utiskovatelům. Páni byli nyní pobíjeni stejně krutě, jak předtím zacházeli s nimi. Narážení šlechticů na kůl a jiné mučení, bylo reakcí na předešlý útlak kuruců. Města, vesnice a hrady v jižních Uhrách byly zničeny. Jako by odněkud kurucové brali příklad...

Vévoda Jan Zápolský kuruce porazil a Dóžu zajal. Ten potom byl posazen na rozžhavený trůn, zaživa upečen a podřízení vůdcové, rovněž zajatí, museli před vlastní popravou jíst jeho maso. Za kuruckého povstání zahynulo na 70 tisíc lidí a následoval pak útisk ještě tvrdší, nežli kdekoli jinde. Robotní povinnost ovšem byla dle tehdejšího zákona, četná bezpráví na venkovském lidu však vycházela z toho, že panstvo nemělo nad sebou pevnou ruku a zákon nemuselo dodržovat.

Katolíci byli nadále v menšině, zato výrazněji cítili nového ducha evropské kultury. O renesančních spisovatelích naší vlasti nemá smysl hovořit, prostě nebyli, aspoň ne ti, kdo by psali česky. Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic byl latinsky píšícím autorem světového významu a jen jeho příslušnost ke katolické církvi, byl proboštem na Vyšehradě, brání marxistickému školství, aby mu věnovalo aspoň tolik pozornosti, jako např. Chelčickému. Bohuslav též dost cestoval po tehdy známých končinách, shlédl i zříceniny Kartága a jeho knihovna byla věhlasná po celé Evropě. Byl to on, kdo m.j. napsal, že v Čechách vykládají Písmo sv. i ženy a děti, což se velmi volně interpretuje tak, že ženy a děti uměly Písmo sv. vykládat lépe, než latinští kněží. Bohuslav totiž občas bývá ve svých dílech zaměňován s Piccolominim. Svůj výrok ovšem nemyslel tak lichotivě, jak bývá podáván. Zemřel roku 1510.

Za zmínku snad ještě stojí Ctibor Tovačovský (+ 1494), jenž sepsal knihu Tovačovská a Viktorin Kornel ze Všehrd, autor Knihy devatery o právích, o súdích i deskách země české.

Vezmeme-li v úvahu význam našeho státu před jeho poničením, je zde náhle pusto a prázdno. Stejně, jako je bezmocný český král, je bezmocný i národ, usilující o povznesení na bývalou úroveň. Univerzita je téměř opuštěna, profesoři žádní, zájemci o studium odcházejí do Německa a odtud se vracejí poznamenání protestantismem. Mění se však tvář Evropy. Je objevena Amerika, vynalezen knihtisk (1440), žijí a pracují Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarotti, Albrecht Dürer a Rafael Santi, nové a význačné postavy doby se právě zrodily, jako roku 1491 Ignác z Loyoly. V Čechách je však mrtvo a ještě potrvá dlouho, než se národ po kulturní stránce postaví na místo, které mu v Evropě a světě patří.

Do opravy kalendáře chybějí ještě celá desetiletí, žije Mikuláš Koperník, kanovník a lékař poblíž Královce. Začátkem XV. století vstupuje do augustiniánského kláštera Martin Luther. O cestě do Ameriky uvažují Cortes, Pizaro i de Balboa. A zadlužený král Vladislav si musí občas od svých zbohatlých úředníků vypůjčit k obědu aspoň jednu láhev vína.

(pokračování příště)

Jan Cigánek

Poustevník X

Déšť nebyl silný, zato vytrvalý. Promáčený a prochladlý v letních šatech jsem se dotrmácel do jeskyně poustevníka Hubertuse, který ihned přiložil na ohniště, pomohl mi sundat tričko a přikryl mne pláštěm. Unaveně jsem zíral do plamenů, když jsem zvedl hlavu, poustevník prohodil:

"Tyto deště ničí přírodu. Nejsem odborník, ale než jsem se odhodlal opustit ten váš ruch, občas jsem o tom něco přečetl. Prý obsahuje škodlivé látky, říká se tomu dokonce kyselý déšť a jestli tak prší po léta a desetiletí, škodliviny se usazují v zemi. Tímto způsobem se ničíte sami, protože země vás živí."

"Vím o tom, svatý muži", odpověděl jsem s povzdechem, "ale nejde s tím nic dělat. Doba má svoje požadavky na životní úroveň lidstva a toho je hodně. Platí se za to zhoršováním životního prostředí, samozřejmě nejen u nás, ale doslova po celém světě. Jinak to nejde."

"Jistě, já chápu, že takové množství lidí, jaké nyní žije na zemi, se musí nějak uživit. Ale donekonečna přeci nemůžete ničit přírodu, jednoho dne by mohl nastat konec a co tím mám na mysli, si jistě umíš představit. Dělá se pro to něco?"

"Samozřejmě! Každou chvíli je někde nějaký ekologický kongres. Naposledy byl dokonce v Praze a..."

"Cože?" prvně za celou dobu našich rozhovorů mi skočil poustevník do řeči. "Vy řešíte situaci svoláváním kongresů? Tak to je vskutku velmi účinné. Kongres se sjede a hned se kvůli tomu vyčistí vzduch a voda, co?"

"Tam se řeší problémy, svatý muži," namítl jsem. "Ekologie se týká celého světa a nejde to bez účasti odborníků ze všech zemí. Všechno se musí koordinovat!"

"Hezké slovo. Občas je vždy nějaké slovo v módě. Víš aspoň co to znamená? Ale dobrá. Takže kongresy se sjíždějí, odborníci žvaní a rozprávějí, nikdo je stejně neposlouchá a všichni se těší na večeře a recepce, protože bez nich se taková mezinárodní akce neobejde. Mezitím dál prší kyselý déšť a do vod unikají jedy. Vzduch není k dýchání, voda k pití, jídlo ke konzumaci - co vlastně z toho života máte, když o jeho nejhezčí část jste se vědomě okradli? Ano, vědomě. Dobře vím, že když se měly stavět třeba elektrárny, zvyšovat kapacita těch již hotových a rozšiřovat průmyslová výroba, již tehdy odborníci upozorňovali, jak bude za dvacet - třicet let vypadat příroda. Devastovaná od nížin až po vysokohorskou vegetaci. Upozorňovali na problém výrazně stoupajícího počtu dětí s vrozenými vadami. Jenže ono to působilo právě opačně. Odborníci řekli, že k potížím nedojde zítra, ale až po letech a to, že se život nezastaví a čas letí, tehdy nikoho nenapadlo. Dnes to máte zpátky a až jednou zjistíte, že to nejde dál, přijde vás obnova přírody aspoň v základním měřítku mnohem dráž, než jste jejím ničením kdy vydělali."

"To máte pravdu, svatý muži," přiznal jsem. "Píše se o tom a něco se již dělá. Na komíny se dávají filtry, existuje též možnost čištění vod, proti kyselým dešťům se do země prášku je dolomitský vápenec, ale nestačí to."

"Nemůže to stačit," zvolal poustevník. "Jistě nemůže. To určitě, jak vás znám, probíhá mnohem pomalejším tempem, nežli pokračující a stoupající ničení. To jste měli dělat již od samého počátku. Cokoliv se kde stavělo, to mělo mít i účinné čistící zařízení. Nu ano, bylo by to dražší, ale taková investice, ušetřená do nejen státní pokladu, ale hlavně pro její obhospodařovatele, se nyní jeví jako vysoce prodělečná. Co je do výdělku, který po letech vede k vyšším ztrátám, než celkovému zisku? Jak jste to vůbec mohli dopustit?"

"Vždyť to všechno bylo za totality, svatý muži," sdělil jsem poustevníkovi, který byl dnes překvapivě rozhořčen. "V té době se nedalo dělat nic a těch několik odvážlivců mělo i potíže s StB."

"Ano. To chápu. Ale jak řešíte situaci nyní, když máte tu, jak stále říkáš, demokracii?" otázal se.

"Vždyť jsem to říkal na začátku. Pořádáme přece ty kongresy, píše se o tom, ukazuje do televize..."

Poustevník Hubertus smutně pokýval hlavou: "Jdi se podívat po houbách, dokud nějaké rostou. Přestalo pršet a tričko ti uschlo. Potřebuji být sám."

Hub bylo dost, jako vždy. Ale tu dřívější radost z každého hříbečku, krčícího se v trávě pod stromy, jsem nějak neměl a pořád jsem uvažoval, zda nemá ten poustevník aspoň částečně pravdu. Částečně? Posledně přeci říkal, že částečná pravda neexistuje. A vzpomněl jsem si, že když jsme zvonili klíči v slavných listopadových dnech pod balkonem Melantrichu, že tam byla řeč i o přírodě. Nakonec i pan prezident Havel a mnozí jiní slibovali urychlenou nápravu těchto poměrů, vždyť v tom musí žít a hazardovat se zbytky zdraví statisíce lidí, o dalších milionech raději neuvažovat. Proč to trvá dlouho, nežli se něco podnikne, než to začne fungovat a vůbec - než si někdo z našich drahých demokraticky zvolených představitelů vůbec vzpomene, že i v této oblasti před volbami cosi sliboval? Z nějakých úmyslů je ovšem nepodezřívám. Ale jak to vypadá, asi mají ještě nějaké jiné a mnohem důležitější starosti, než je životní prostředí zvláště v ohrožených oblastech. Kdyby ty starosti neměli, bylo by určitě všechno dávno v pořádku. A to také poustevníkovi příště řeknu.

-dvd-

Nové pověsti české

Pavel (rozuměj Landovský - TP) mne rozesmál ještě víc, když mi vyprávěl, jak jednou seděli v Mánesu. Vašek měl svou "dizi" tašku, co chvíli se na ni díval a připomínal Pavlovi, že tu tašku nesmí zapomenout, protože jsou v ní velmi nebezpečné dokumenty. Jak bylo tehdy zvykem, vedle u stolu seděla ostraha. Musíme to dát zítra Šabatovi k podpisu, šeptal Vašek Pavlovi a znovu připomínal důležitost té tašky. Asi tak dvanáckrát tu tašku vzal do ruky a nakonec řemen podvlíkl pod nohu židle. Fízlové si nemohli nevšimnout, že mu na tašce obzvlášť záleží. Pak Vašek s Pavlem odešli z Mánesu a šli Myslíkovou do města. Ujdou asi tak dvě stě metrů a najedou slyší strašný řev. Otočili se a uviděli číšníka z Mánesu, jak za nimi žene s taškou. Za číšníkem běželi fízlové, kteří mu chtěli tašku vzít, ale číšník byl rychlejší a doběhl včas.

Vašek, jak bylo a je jeho zvykem, kampaň naplánoval. Všechny své politické akce vždycky plánoval a kreslil do pavouků, když byl čas. Tak jako graficky znázorňoval průběh svého dramatu, tak to udělal i se zamýšlenými událostmi. Zde je na místě říct, že vždycky dává přednost životu a ochotně a rád pavouky mění a kreslí nově.

(E. Kriseová: V. Havel - Životopis)

Dotazy na Rádio Jerevan

Proč se na nás strýček Fidel hněvá?
Vskutku je záhada, co má proti jedné z posledních bolševických enkláv v Evropě.

Co znamenají ta numera na pouličních lucernách?
Možná to budou čísla stranických průkazů.

Pro jakou složku příští generace se to buduje ten klauspitalismus?
Pro pankáče a skiny. Dobře jim tak.

Podařilo se poslancům o dovolené zapomenout na jejich starosti?
Dokonale. Mnozí si do příštích voleb ani nevzpomenou na své povinnosti.

Co bude nyní v hospodách místo Knihy přání a stížností?
Pamětní kniha, kdyby náhodou zas zavítal pan prezident.

Což následovat příkladu páně prezidenta a pořídit si koně?
Jistě! Přijde vás to levněji, než si denně pořizovat opici.

Opravdu již můžeme veřejně nadávat na komunisty?
Můžete. Oni se totiž přejmenovali na ...

V čem spočívá zlepšení oproti minulosti?
Třeba v tom, že bývalý týdenní nákup nyní vystačí na měsíc.

Co to je ten odpovědný přístup k vládním úkolům?
Inovace. Dřív se tomu říkalo nesplnění slibů.

Jaký vztah má k nám bohatá část Evropy?
Asi jako vy k časné ranní mu telefonu omylem.

K čemu vlastně slouží naše armáda?
Jako případné doplnění počtu nezaměstnaných, kdyby se jich proti plánu nedostávalo.

Jak se jmenuje nejstupidnější divadelní komedie a kolik má učinkujících?
Něžná revoluce - 15 milionů.

Má smysl vysvětlovat sametovým fanatikům skutečnou demokracii?
Asi jako zkusit nakrmit Hladovou zeď.

K čemu se transformuje KSČ?
Ke Konzumnímu Společenství Člověčenstva.

Kam emigrovat z tohoto bolševického srabu.
To je velmi dobrá otázka ...

Kam až to může dotáhnout absurdní dramatik?
Daleko, pokud se stane prezidentem Absurdistánu.

Procestoval pan Havel celé USA?
Prý ano, akorát Dallasu se obloukem vyhnul.

Co by následovalo po případné fyzické likvidaci Gorbiho?
Rvačka mezi řeckými rejdaři o paní Raisu.

Co bude módní novinkou v našem odívání?
Neprůstřelná vesta a brýle proti slznému plynu.

Je správné, hospodářsky pomáhat válčícím státům?
Podívejte, dokud mají na flinty, mají i na to ostatní.

Zlepšily by se televizní pořady vlivem budoucího poslance Sládka?
Budou-li přenášet jeho projevy, zlepší se v oblasti humoru.

Jakou činnost censor Sládek neovládá?
Autocensuru.

Měl každý estébák svoje agenty?
Jinak. Agenti vyšších kategoriií měli svoje estébáky.

Proč už po odchodu okupantů neodstoupil poslanec Kocáb?
Ale tuhle slyšet vyprávět houbaře, jak našel v lese kozáky.

Kde se tu vzalo tolik Cikánů?
To jste nikdy neslyšel o mimozemšťanech?

Vyplatí řídit se Švejkovou zásadou, že se má člověk vyjadřovat vždycky jasně a srozumitelně?
A jak. Nedávno dostal jeden po hubě, když v hospodě prohlásil, že má rád cikády a jejich zpěv.

Proč pan Havel vlastně podporuje ty Cikány?
Ještě mu chybí do sbírky čestný titul Cikánského barona.

Cože příslušníci FMV nenašli v Mošnově žádné drogy?
Třeba našli, ale ne tolik, aby se dostalo i na vás.

Jaká bude předpověď počasí na příští období?
Ostrava-Mošnov zataženo, klid, Praha-Ruzyně horko, střelba.

Proč chce nyní tolik stran odstoupení bývalých soudruhů?
To je v pořádku! To se před volbami posledně žádalo také.

Kde sežene vláda odborníky na novou ústavu?
V jistém ústavu.

Proč létají sovětští Židé do Israele přes naše území?
Aby viděli, že doma ještě nebylo nejhůř.

Bude pan Sládek držet bobříka mlčení?
Omyl. Až zveřejní pravdu o své minulosti, půjde o bobříka odvahy.

Proč pan Klaus skrblí, jako by rozdával se svého?
Co vy víte ... teď už třeba skoro ano.

Proč není bývalým komunistou také pan ministr Sokol?
Zřejmě jen proto, že režim už tehdy neměl dost papíru na stranické průkazy.

Co se očekává jako další akce přepadových oddílů?
Generální útok cikánských spoluobčanů na diskriminující majitele peněženek.

Jak si bude za půl roku říkat Vláda národní obětí?
Vláda nezaměstnaných obětí.

Bude chodit pan prezident také na hony?
Snad. Mysliveckou latinu již ovládá na mezinárodní úrovni.

Co je jednotkou poločasu rozpadu ekonomiky?
Nevzdělanče! Přece 1. klaus.

S čím pronikneme na světové trhy?
S otevřenou pusou.

Přijde po té akci Mošnov také akce Ruzyně?
Spíš ten, kdo vydal rozkaz k Mošnovu, na Ruzyň patří.

-dvd-

Týdeník Politika, soukromý list pro politiku a ekonomiku. Šéfredaktor Josef Tomáš, zástupce šéfredaktora Jaroslav Voříšek. Vychází každý čtvrtek. Registrační číslo 5580, TS 5 G, mezinárodní indexové číslo 47 620, povoleno ministerstvem kultury ČR. Kontaktní adresa: P.O. BOX 31, 106 00 PRAHA 106.
sazba-tisk RECAL-DOBEL Lanškroun tel: 0467/6403